

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Bakıda gənc qadın estetik əməliyyatın qurbanı oldu

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 5 noyabr 2018-ci il Bazar ertəsi № 235 (7124) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Gəncədə terrora hazırlaşan iki nəfər məhv edildi

DTX-nin zərərsizləşdirdiyi adamların iyulun əvvəlində şəhərdə terror törədən ekstremist qruplaşmaya bağlı olduqları ehtimal edilir...

yazısı səh.3-də

Deputatın himnlə bağlı çıxışı qalmaqal yaratdı

yazısı səh.4-də

Rusiyalı tanınmış analitik: "Ermənistanın düşünməyə vaxtı qalmayıb"

yazısı səh.11-də

Prezidentin dilimizlə bağlı fərmanını zəruri edən səbəblər

yazısı səh.3-də

Bu gün ABŞ-ın İrana qarşı ən sərt sanksiyaları işə düşür: Azərbaycanı nə gözləyir?

yazısı səh.12-də

Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin qaytarılması tezləşə bilər

yazısı səh.9-də

Hacı Qalib vətəndaşın villasını dağıdıb, həyətini avtodayanacağa çevirdi

yazısı səh.10-də

Şirvan sakininin evi özünün xəbəri olmadan banka girov qoyulub

yazısı səh.14-də

Türkiyə-ABŞ münasibətlərində "yaşıl işıq" ... - Toğrul İsmayılın şərh

yazısı səh.12-də

Azərbaycanda marixuananın leqallaşmasını əngəlləyən əsas səbəb

yazısı səh.13-də

Başınızda ölü tükü gəzdirmiş ola bilərsiniz - saç qaynaqları barədə bilmədiklərimiz

yazısı səh.15-də

"KARTLAR" AÇILIR: MOSKVA ÜZÜNÜ BAKIYA ÇEVİRİR

Rusiyanın Azərbaycana ehtiyacı artıb; bu həftə Putinin Paşinyana sürprizi gözlənilir; erməni politoloq: "Qərblə Rusiya arasında oynamaq bizə fəlakət gətirə bilər..."

musavat.com
Toğrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

Zamirə Hacıyevanı Britaniyadan çıxaracaqlar - yeni sensasion məlumatlar

Üzərində həbs qoyulmuş zinət əşyalarını qanunsuz satmaq cəhdinə görə saxlanılan bankir arvadı çıxılmaz durumda; Britaniya hökuməti Hacıyevanı ölkədən çıxarmaq məcburiyyətindədir...

yazısı səh.4-də

Tahir Karimli: "İndi bizim gülüş hədəfinə çevrilməyimiz mənə pis gəlir"

yazısı səh.7-də

Qudrat Sükurov döydürdüyü kürəkənini həbs etdirə bilmədi - özü həbsə gedir

yazısı səh.5-də

"AST Telman"ın vəkili "Rövşən Lənkəranski"nin qətlindən danışdı

yazısı səh.5-də

5 noyabr 2018

Sakinlər azərbaycanlı milyardərə qarşı: bizi soyur, üstəlik...

Rusiyanın Volqoqrad şəhərinin sakinləri azərbaycanlı neft maqnati, "Lukoil" şirkətinin prezidenti Vahid Ələkbərova "Volqoqrad vilayətinin fəxri vətəndaşı" adının verilməsinə qarşıdır.

Virtualaz.org xəbər verir ki, saytlardan biri tərəfindən şəhər sakinləri arasında keçirilmiş sorğunun nəticələrinə əsasən, rəyi soruşulanların 93 faizi Ələkbərova bu adın verilməsinə ni dəstəkləməyib.

Sakinlərin arqumentləri arasında bu cür fikirlər yer alır: "O, ele edib ki, "Lukoil" torpaq vergisindən başqa bütün vergiləri başqa regionda ödəyir. Bizdə ödədiyi torpaq vergisi isə cüzidir", "Neftçilər bizi soyur, üstəlik, mükafat da alır?"

Vahid Ələkbərova "Volqoqrad vilayətinin fəxri vətəndaşı" adını vermək təşəbbüsü qubernator Andrey Boçarova məxsusdur. Bu fəxri adla yanaşı "Lukoil" prezidenti regionun büdcəsindən ayda 2 min rubl da almalıdır. Vilayət Duması azərbaycanlı maqnata bu fəxri adın verilməsinə az qala yekdilliklə səs verib. Təkcə bir deputat bunun əleyhinə çıxıb.

Ermənistanın keçmiş xarici işlər nazirinə qarşı rüşvət ittihamı

Ermənistanın keçmiş xarici işlər naziri və deputatı Vardan Oskanyanın adı rüşvət hadisəsində hallandırılıb. Bu məlumatı Ermənistan KİV-i yayıb. Bildirilib ki, iş adamı Silva Ambartsumyan rüşvət-xorluqla bağlı Xüsusi İstintaq Xidmətinə

verdiyi etdiyi ifadədə Vardan Oskanyanın adını hallandırdı.

Məlumatla görə, keçmiş nazir bu yaxınlarda ölkəni tərk etmək istəyib, ancaq ona sərəhədi keçməyə icazə verilməyib. "Vardan Oskanyanın adı ilk dəfə deyil ki, belə qalmaqalda hallandırılır. Böyük məbləğdə qanunsuz gəlirin leqallaşdırılması ilə bağlı 2012-ci ildə ona qarşı cinayət işi açılıb", - deyə bildirilib.

Xəbərə Vardan Oskanyanın oğlunun törətdiyi xuliqanlıq da xatırladılıb: "2013-cü ildə oğlu S. Oskanyan İrəvanda dava-dalaş edərək gənc bir kişinin burnunun sındıraraq, 2017-ci ildə isə o, borclu olan adamı hədələdiyi üçün bir müddət saxlanılıb, sonra sərbəst buraxılıb".

Qeyd edək ki, Vardan Oskanyan 1955-ci il fevralın 7-də Suriyanın Hələb şəhərində doğulub. 1998-2008-ci illərdə Ermənistanın xarici işlər naziri işləyib.

Bakıda azyaşlıya qarşı əxlaqsız hərəkət edən kişi tutuldu

Bakıda yetkinlik yaşına çatmayan qıza qarşı əxlaqsız hərəkətlər etməkdə şübhəli bilinən şəxs həbs edilib. Teleqraf.com xəbər verir ki, bu Bakı şəhər sakini Cavid Əzizə oğlu Əhmədovdur.

Cavid Əhmədov paytaxtın Xətai rayonunda 14 yaşına çatmayan Sevda Məmmədovaya (ad və soyad şərti verilib - red.) əxlaqsız hərəkətlər edib. Cavid Əhmədovun barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilməsi üçün Xətai rayon Məhkəməsinə təqdimat göndərilib. Hakim Habil Məmmədovun sədrliyi ilə baş tutan prosesdə istintaq orqanını təqdimatı təmin olunub.

Cavid Əhmədovun barəsində 3 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilib. İstintaq orqanı tərəfindən Cavid Əhmədovun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 153.2-ci (14 yaşına çatmayan şəxsə qarşı zor tətbiq etmədən əxlaqsız hərəkətlər törətmə) maddəsi ilə ittiham elan edilib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

ÜST: Dünyada uşaqların 93 faizi çirklənmiş hava ilə nəfəs alır

Dünyada 15 yaşadək uşaqların 93 faizi (1,8 milyard azyaşlı) çirklənmiş hava ilə nəfəs alır. Hava çirkliliyi nəticəsində onların sağlamlığında ciddi fəsadlar yaranır, hətta ölüm halları müşahidə olunur. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) məlumatına görə, 2016-cı ildə hava çirkliliyi ilə əlaqədar uşaqlarda aşağı tənəffüs yollarının infeksiyası nəticəsində 600 min azyaşlı həyatını itirib.

Putinin daha bir düşməni böyük siyasətə geri dönür

Böyük Britaniyanın keçmiş baş naziri Devid Kameron böyük siyasətə geri dönməyə düşünür. Bu barədə onun yaxın dostu İngiltərənin "The Sun" qəzetinə məlumat verib.

Musavat.com xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, Devid Kameron bu dəfə xarici işlər naziri olaraq kabinetdə yer ala bilər. Britaniyalı siyasətçinin yaxın ətrafı ilə söhbətində Böyük Britaniya diplomatiyasına rəhbərlik etmək fikrinə olduqca ciddi yanaşdığını söyləyib.

Kameronun dövlət vəzifəsinə dönüşünün 2019-cu ilin yazında baş tutması gözlənilir. Həmin vaxt onun məmurlarının əks olduğu avtobiografik kitabı da çapdan çıxmalıdır. Keçmiş baş nazir kitabın martın 29-dan, yəni Böyük Britaniyanın Avropa Birliyindən qəti şəkildə çıxdığı vaxtdan sonra gün işığı görəcəyini təsdiqləyib.

Kitabda D.Kameron hökumətə rəhbərlik etdiyi illəri anladacaq, o cümlədən Şotlandiya referendumu, "Breksit", Suriyadakı hərbi əməliyyatlar, Liviyada həyata keçirilən bombardmanlar kimi məsələlərə aydınlıq gətirəcək.

Qeyd edək ki, Devid Kameron 2010-2016-cı illərdə Böyük Britaniyanın baş naziri olub. Hakimiyyət dövründə o, xarici arenada Rusiya prezidenti Vladimir Putinin ən böyük opponentlərindən sayılıb. Kameron dəfələrlə Qərbi rəsmi şəkildə Rusiya və Çinə qarşı birgə mübarizə aparmağa çağırıb. 2016-cı ildə BBC radiostansiyasına verdiyi müsahibədə o, Londonun şərqdən və cənubdan gələn təhdidlərlə bacara bilmədiyini söyləyərək, Rusiyaya digər terror təşkilatları ilə eyni cərgəyə qoymuşdu. Kameronda Rusiyaya qarşı tətbiq edilən sanksiyalarda xüsusi rol oynadığı bilinməkdədir.

☐ Musavat.com

ÜST-nin yeni hesabatında dünyada, xüsusən aşağı və orta gəliri olan ölkələrdə həm atmosfera, həm də qapalı məkanlarda zərərli havanın uşaqların sağlamlığına mənfi təsiri ilə bağlı aparılan tədqiqatın nəticələri yer alıb. Bu sənəd təşkilatın hava çirkliliyi və sağlamlıq mövzusunda keçirdiyi birinci qlobal konfrans ərəfəsində dərc olunub.

Hesabatda deyilir ki, çirklənmiş havanın təsirinə məruz qalan hamilə qadınlar böyük ehtimalla vaxtından əvvəl doğur və ya normadan az çəkisi olan uşaqlar dünyaya gətirirlər. Hava çirkliliyi uşaqlarda əsəb pozuntularına, zehni qabiliyyətinin aşağı olmasına, həmçinin bronxial astma və xərçəng xəstəliklərinə səbəb olur. Yüksək dərəcədə toksik havaya məruz qalan uşaqlarda ürək-damar xəstəlikləri də yaranabilir.

Bakıda yeni metrostansiya 2020-ci ildə istifadəyə veriləcək

1967-ci il noyabrın 6-da istifadəyə verilən Bakı Metropoliteninin hazırda 25 stansiyası, 1 elektrik deposu və 36,6 kilometr uzunluğunda 3 xətti var. "Bakı Metropoliteni" QSC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Bəxtiyar Məmmədov modern.az-a tikintisi davam etdirilən stansiya və depolarla bağlı son məlumatları verib.

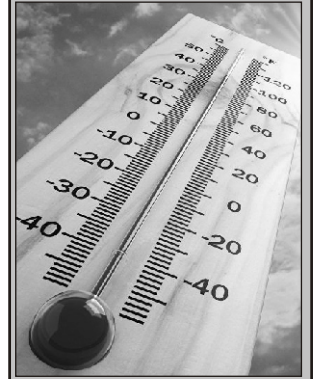
O qeyd edib ki, hazırda bütün diqqət Bənövşəyi xəttin 3-cü stansiyasının tikintisinə yönəldilib: "Ceyhun Səlimov küçəsi, Hərbi hospitalın qarşısında, "Papanin" adlanan ərazidə tikintisi davam edən stansiyanın açılışı 2019-cu ilin sonu 2020-ci ilin əvvəllərinə nəzərdə tutulub".

B.Məmmədov bildirib ki, "Memar Əcəmi" stansiyasından B-3 (şərti ad) stansiyasına qədər olan tunellərə müasir qayda-yolun çəkilməsi başa çatmaq üzrədir: "Həmin tunellər 7 vagonluq qatar üçündür. Orada ilk dəfə dəmir-beton bloklardan istifadə olunur. Mövcud tunellərimizdə isə ağac şpallardan istifadə edilib. Həmin dəmir-beton bloklar özümüz istehsal edirik".

Uşaqların zərərli havaya daha həssas reaksiya verməsinin səbəblərindən biri onların daha tez-tez nəfəsalması və toksik maddələri daha çox udmasıdır. Boyu hündür olmayan azyaşlılar, həmçinin zərərli maddələrin daha çox toplandığı torpağa daha yaxın olurlar.

Nəzərə almaq lazımdır ki, inkişaf mərhələsində olan uşaq beyini və orqanizmi çox kövrəkdir. Yeni doğulan körpələr və azyaşlılar qapalı məkanlardakı yanacaq növləri, yemək hazırlanması və qızdırılması, işıqlandırma ilə bağlı yaranan hava çirkliliyinə qarşı daha həssasdırlar.

ÜST-nin ekspertləri məktəblərin və uşaq bağçalarının hava çirkliliyi yaradan müəssisələrdən, intensiv hərəkətin olduğu avtomobil yollarından uzaqda inşa edilməsini tövsiyə edirlər.

Bu gün Bakıda 19° isti olacaq

Noyabrın 5-də respublika ərazisində gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb. Musavat.com Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinə istinadən xəbər verir ki, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecəyə doğru bəzi yerlərdə yağış yağacağı ehtimalı var.

Mülayim cənub-qərb küləyi günün ikinci yarısında aralıq güclənən şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq. Havanın temperaturu gecə 9-11°, gündüz 17-20° isti, Bakıda gecə 9-11°, gündüz 17-19° isti təşkil edəcək. Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 764 mm civə sütunundan 767 mm civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət 60-70 % olacaq.

Noyabrın 5-i günün ikinci yarısından 6-sı gündüzədək aralıq güclənən şimal-qərb küləyinin əsəcəyi gözlənilir. Bəzi yerlərdə aralıq yağış yağacağı ehtimalı var. Havanın temperaturu ötən günlərlə müqayisədə 3-5° aşağı enəcək.

Azərbaycanın şimal və qərb rayonlarında başlayaraq aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə leysan xarakterli intensiv olacağı ehtimalı var. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 7-11° isti, gündüz 13-19° isti, dağlarda gecə 2° şaxtadan 3° isti, gündüz 4-7° isti təşkil edəcək. Noyabrın 5-i axşam şimal və qərb rayonlarından başlayaraq 7-dək ölkə ərazisində hava şəraitinin qeyri-sabit keçəcəyi, aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə leysan xarakterli intensiv olacağı, yüksək dağlıq ərazilərdə qara keçəcəyi ehtimalı var. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Çaylarda, xüsusən də Lenkəran-Astara zonasının bəzi çaylarında sululuğun artacağı ehtimal olunur.

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" fərman imzalayıb. Bu fərmanla "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitoring Mərkəzi" publik hüquqi şəxs yaradılır.

Fərmanda deyilir ki, Azərbaycan öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Azərbaycan dili cəmiyyətin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi və mədəni həyatının bütün sahələrində daha geniş istifadə edilməyə başlamış, onun dövlət dili kimi maneəsiz inkişafı üçün münbit zəmin yaranıb.

Habelə, fərmanda qeyd edilir ki, müasir Azərbaycan dili mükəmməl qrammatik quruluşa, zəngin lüğət tərkibinə və ifadə vasitələrinə malikdir. Bununla yanaşı, dilimizin hədsiz imkanlarından yararlanma və düzgün istifadə edilməməsi halları hələ də kifayət qədər geniş yayılıb. Televiziya və radio kanallarında, internet resurslarında, mətbu nəşrlərdə və reklam daşıyıcılarında ədəbi dilin normalarının kobud şəkildə pozulması, leksik və qrammatik qaydalara əməl edilməməsi, məişət danışığından istifadə olunması, əcnəbi söz və ifadələrin yersiz işlədilməsi az qala adi hala çevrilib. Bu sahədə hüquqi tənzimləmənin və daimi nəzarətin olmaması dil pozuntularının azaldılması və aradan qaldırılması istiqamətində təsirli tədbirlər görməyə imkan vermir.

Fərmana əsasən, Nazirlər Kabinetinə Azərbaycan Respublikasının dövlət dilinin təbiqinə nəzarət edən, kütləvi informasiya vasitələrində, internet resurslarında və reklam daşıyıcılarında ədəbi dil nor-

Prezidentin dilimizlə bağlı fərmanını zəruri edən səbəblər

Dövlət Dil Komissiyasının üzvü: "Fərmanda qoyulan məsələlər, monitoring qrupunun yaradılması çox vacib idi"

malarının qorunmasını təmin edən, dövlət büdcəsindən maliyyələşən "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitoring Mərkəzi" publik hüquqi şəxs yaratmaq; "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitoring Mərkəzi" publik hüquqi şəxsin təsisçisinin "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində qeyd edilən səlahiyyətlərini həyata keçirmək; Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə birlikdə "Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da yaxşılaşdırılması ilə bağlı Tədbirlər

Planı"nı hazırlayıb bir ay müddətində təsdiq etmək; Monitoring Mərkəzinin nizamnaməsini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla, iki ay müddətində təsdiq etmək; Monitoring Mərkəzinin strukturunu, işçilərinin say həddini və əməkhaqqı fondunu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla, iki ay müddətində təsdiq etmək; Monitoring Mərkəzinin fəaliyyətinin təşkili ilə bağlı müvafiq yer ayrılmasını və zəruri maddi-texniki təminat məsələlərini həll etmək; kütləvi informasiya vasitələrində, internet resurslarında və reklam daşıyıcılarında ədəbi dil normalarının pozulması

hallarının qarşısını almaq üçün qanunvericilik aktlarında dəyişikliklər barədə təkliflərini hazırlayıb üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etmək; bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Fərmanı zəruri edən amillərlə bağlı **Dövlət Dil Komissiyasının üzvü, VHP sədri Sabir Rüstəmxa**niyə mürə-

ninin qarşısında dilimizin davamlılığı, duruş gətirməsi və beynəlxalq səviyyədə işlənməsi və bu kimi halların tənzimlənməsi üçün Dil Komissiyasının vəzifələri var. Daha əvvəl də buna bənzər sərəncam verilib. Eyni zamanda, bundan öncə akademiya mənim də iştirakımla dilimizin qorunması və inkişafı ilə bağlı proqram hazırlanıb. O proqramın yerinə yetirilməsi sahəsin-

mizin vəziyyətini çox ciddi şəkilə akademiklər, jurnalistlərlə birlikdə müzakirə edirik. Akademiya alimlərin iştirakı ilə monitoringlər də keçirilir. Təəssüflər olsun ki, keçirdiyimiz monitoringlərə QHT-lərin rəyi kimi baxılır. Biz həttə dil qaydalarını pozan müəyyən təşkilatları məhkəməyə belə vermək istəmişik. Sənədlər hazırlamışıq, lakin qəbul etməyiblər. Görünür rəsmi şəkil-

də müəyyən işlər görülüb. Onun nəticəsində komissiya böyüdüldü və prezidentin özü onun sədri oldu. Bunların hamısı bir-birinə bağlı məsələlərdir. Bu onu göstərir ki, ölkədə dövlət dili siyasəti, dövlət dilinin qorunması ilə bağlı işlər gedir və bu istiqamətdə işlər getdikcə genişlənir. Əslində burada başqa bir yol da yoxdur. Başqa cür olsa biz dilimizi itiririk. Dilimizi itirmək isə milləti itirmək deməkdir. Fərmana baxdım, orada qoyulmuş məsələlər, monitoring qrupunun yaradılması çox vacib idi. Yərinde verilmiş fərmandır və bunu alqışlayıram. 2006-cı ildən Dil Qurumu yaranıb və onun sədriyəm. Davamlı olaraq dili-

də şikayət olunan tələblərdən qorxublar. Amma indi prezidentin sərəncamı ilə o səviyyədə yaranan Monitoring Qrupunun şübhəsiz ki, rəyi əsas olacaq və buna daha məsuliyyətlə yanaşacaqlar. Bu baxımdan mənə elə gəlir ki, vaxtında verilmiş fərman və bu hökmün yerinə yetirilməlidir. Onu da qeyd edirəm ki, Monitoring Qrupunun başında pəşəkər, bu işi bilən, onun məsuliyyətini dərk edən, bu iş üçün yanan, təcrübəli olan şəxs olmalıdır ki, bu istiqamətdəki işləri qanunauyğun şəkildə yerinə yetirsin. O zaman təsir və xeyirləri çox olacaq".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Məsəvat"

Gəncədə terrora hazırlaşan iki nəfər məhv edildi

DTX-nin zərərsizləşdirdiyi adamların iyulun əvvəlində şəhərdə terror törədən ekstremist qruplaşmaya bağlı olduqları ehtimal edilir...

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) noyabrın 4-də Gəncədə anti-terror əməliyyatı keçirib. Bu barədə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İctimai əlaqələr şöbəsi məlumat yayıb.

Məsəvat.com qurumunun ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə istinadla məlumat verir ki, radikal dini ekstremist qrupun üzvləri Ələkbərov Famil Fazil oğlu və Rzayev Rüstəm Rafail oğlunun silah-sursat və partlayıcı maddələr əldə etmələri, ölkə ərazisində terror aktı planlaşdırıldıqları barədə daxil olmuş məlumat aparılan araşdırmalarla təsdiqlənib və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti tərə-

findən təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilib.

Məlumatda daha sonra qeyd olunur: "2018-ci il noyabrın 4-də Gəncə şəhərində tərkisilahlı olunmaları və cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmələri üzrə keçirilən əməliyyat tədbirləri zamanı Rüstəm Rzayevin və Famil Ələkbərovun olduğu və sonuncunun idarə etdiyi avtomobil saxlanılmışdır. Lakin həmin şəxslər odlu silahdan atəş açıb silahlı müqavimət göstərmişlər. DTX-nin xüsusi əməliyyat qrupu tərəfindən cavab tədbiri olaraq Famil Ələkbərov və Rüstəm Rzayev məhv edilmişlər. Hadisə yerindən 1 ədəd "Kalaşnikov" avtomatı, həmin

silaha aid sursat, 1 ədəd "F1" əl qumbarası, Famil Ələkbərova məxsus avtomobilə baxış zamanı partlayıcı maddə olan 3 ədəd 200 qramlıq trolit şaşkası və onları işə salmaq üçün 3 ədəd elektrodetonator aşkar edilərək maddi sübut kimi götürülmüşdür.

Faktla bağlı cinayət işi başlanılmış, əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir".

Məsəvat.com xatırladır ki, 2018-ci il iyulun 3-də həmin vaxt Gəncə şəhər icra hakimiyyətinin başçısı olan Elmar Vəliyevə qarşı terror həyata keçirilib. Belə ki, Gəncə şəhərində anadan olmuş Yunis Səfərov 2018-ci il iyul ayının

3-də Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyevə və Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin əməkdaşı polis serjantı Qasım Aşbazova odlu silahdan atəş açaraq müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri yetirib.

Hüquq-mühafizə orqanlarının yaydığı açıqlamada qeyd edilirdi ki, Yunis Səfərovun törətdiyi bu cinayət məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən əvvəlcədən planlaşdırılmış terror aktıdır.

O da bəyan edilib ki, Yunis Səfərov 2016-cı ildə İran İslam Respublikasına gedərək 8 ay Qum şəhərində yaşamış və bu müddət ərzində Azərbaycan vətəndaşı olan Rasim Əsədovla birgə Suriya Ərəb Respublikasının ərazisində olan silahlı birləşmələrin tərkibində döyüş təlimi keçib.

İyulun 10-da axşam saatlarında isə Gəncədə iğtişaş törətməyə cəhd edən bir qrup dini-radikal yönümlü şəxslər şəhər icra hakimiyyətinin inzibati binasının önündəki meydana

toplaşaraq asayışı pozmağa cəhd göstərmişdi.

Rəsmi məlumatda bildirildi ki, qanunsuz hərəkətlərin qarşısı alınarkən xidməti vəzifələrini yerinə yetirən iki polis zabiti - Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovniki İlqar Balakışiyev və Nizami Rayon Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovnik-leytenantı Səməd Abbasov kəsici-deşici alətlərlə yetirilmiş zərbələr nəticəsində öldürüldü...

Bu hadisələrdə iştirakçı olan xeyli sayda şəxs həbs edilib. Həmçinin, ötən müddətdə məlum terror və iğtişaş cəhdlərində iştirak edən şəxslər onların tutulması ilə

bağlı keçirilən əməliyyatlarda silahlı müqavimət göstərdikləri üçün məhv edilib.

Ölkədə növbəti terror planlaşdıran və noyabrın 4-də Gəncədə anti-terror tədbiri zamanı məhv edilən Rüstəm Rzayevin və Famil Ələkbərovun iyulun 3-də və 10-da törədilmiş terror və təxribatlarda iştirakçı olub-olmalarını da maraq doğurur. Hələlik bu barədə rəsmi açıqlama olmasa da, onların Yunis Səfərovun və məlum olaylarda iştirak edən digərlərinin bağlı olduqlarını da ehtimal etmək olar.

□ **T.ƏHMƏDLİ,**
Musavat.com

Deputatın himnlə bağlı çıxışı qalmaqal yaratdı

Sabir Rüstəmxanlı: "Bu himn bizə cümhuriyyətin yadigarıdır..."

Milli Məclisin ötən həftə keçirilən plenar iclasında deputat Tahir Kərimli "Azərbaycan Respublikası Dövlət Himninin musiqisinin və mətninin təsdiq edilməsi haqqında" Konstitusiyaya qanununun müzakirəsi zamanı deyib ki, himnimizin həcmi azaldılmalıdır.

"Azərbaycan hələ müstəqil olmadığı dövrdən uşaqlarımı məcbur edirdim ki, Azərbaycanın dövlət himnini oxusunlar. Amma digər himnlər 2-2.5 dəqiqə olduğu halda Azərbaycanın dövlət himni 4 dəqiqədir. Özü də minor janrında. Bu, mərsiyə deyil axı".

Deputat deyib ki, hər kəs himni sevməlidir: "Dəfələrlə deyilib ki, həcmi azaltmaq lazımdır. Bunu ezəmətli bir himnə çevirmək lazımdır. Üzeyir Hacıbəyov Azərbaycan Sovet Respublikasının himnini hazırlayıb. O, indikindən daha nikbin idi. Bunlar nəzərə alınmalıdır. Xahiş edirəm, himnin həcmi azaldılsın, yorucu-luqdan xilas olsun, bədbin notlar götürülsün".

Onun bu cür çıxışı isə ölkə ictimaiyyətində narazılıqla qarşılanıb. Sosial şəbəkələrdə də sırası vətəndaşlar deputatın fikirlərinə qarşı çıxıb, himnimizin qorunmalı olduğunu söyləyirlər.

Məlumat üçün qeyd edək ki, himnimizin musiqisi 1919-cu ildə azərbaycanlı bəstəkar Üzeyir Hacıbəyov tərəfindən yazılıb, himnin sözləri isə Əhməd Cavadə məxsusdur. Himn Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra 27 may 1992-ci ildə rəsmi olaraq qəbul olunub. Azərbaycan dövlət himninin davamlılığı 2 dəqiqə 13 saniyədir.

İstiqbalçı deputat **Sabir Rüstəmxanlı** "Yeni Müsavat"a açıqlamasında himnimizdə hər hansı dəyişikliyin edilməsini doğru saymadığını dedi: "Biz 1918-ci ildə qurulmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini bərpa etmişik. Yeni yenidən dövlət yaratmamışıq. Ona görə də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bütün atributları bizə çox doğmadır. Bəzi şeylərə mənim də narazılığım var. Lakin bu himn artıq bir mirasdır. Bu bizə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətindən yadigar qalıb. Həmin atributlara toxunmaq, onları dəyişdirmək məsələsi dəfələrlə müzakirə olunsada, düşünürəm ki, buna ehtiyac yoxdur. Biz bu məsələlərə hər dəfə münasibət bildiririk. Vaxtilə müəyyən bir müsabiqə elan edilmişdi və mən də həmin müsabiqə üçün şeir yazmışdım. Ancaq sonradan razılaşdıq ki, atributlar olduğu kimi qəbul olunacaq. Dünyanın bir sıra himnləri var ki, onlar Azərbaycan himnindən xeyli uzundur. Bu, ayrı məsələdir ki, hansısa böyük və tələsik məclislərdə himnin əsas bəndlərini oxumaq olar. Ancaq bu dəqiqə himnimizə toxunmaq, onu təftiş etmək, müzakirə başlatmaq artıq işdir. Hesab edirəm ki, buna ehtiyac yoxdur. Himnimizin musiqisi Üzeyir Hacıbəyova aiddir. Üzeyir bəydən də gözəl musiqi yazan olmaz. Sözləri də bizim milli ideyalarımızı, dövlətçilik məqsədlərimizi ifadə edir. Buna görə də sözləri də yenidən müzakirəyə çıxarmağa ehtiyac yoxdur. Tahir Kərimli deyir ki, guya himnimiz mərsiyə kimi səslənir. Azərbaycanda ümumi musiqimizi mərsiyəyə çevirirlər ki, bu da ayrı məsələdir. Ancaq himnimizdə mərsiyə havası yoxdur".

S.Rüstəmxanlı himnin marş janrında olmasını deyənlərə də münasibət bildirdi: "Elə dövrlər var ki, onların himni xalq mahnisidir. Himn dövlətin ruhunu ifadə edərsə, burada başqa nə isə axtarmağa dəyməz. Himn sadəcə, milli birliyə, həmrəyliyə çağıran bir simvoldur. Dövlətin bayrağı kimi himni də onun simvolu sayılır. Xalqın taleyindən, tarixindən gələn hansısa musiqini qəbul etsən, bunu da himn kimi səsləndirə bilərsən. Məsələn, "Sarı gəlin", "Küçələrə su səpmişəm" və digər sənin xalqının dilində olan, çox populyar bir mahnını qəbul etsən ki, məclislərdə bunu oxuyacağıq, bu da ola bilər. Təbii ki, söylədiklərim sadəcə olaraq, nümunədir. Çünki bizim başqa gözəl musiqilərimiz də var. Fikrimin əsas qayəsi budur ki, himnin marş üzərində və ya minor üzərində olmasını söyləmək də əsaslı deyil".

Sputnik.az saytına danışan deputat **Fazil Mustafada** deyib ki, indiki vəziyyətdə Azərbaycan Respublikasının dövlət himnini toxunmaq yanlış addım olardı: "Himn artıq bizim üçün bir dəyərə çevrilib. Dünyada onsuz da mükəmməl heç nə yoxdur. Ona görə də bu mövzuya qayıtmağı doğru hesab etmirəm. Himnimiz hazırda olan formasında da qəbul edilməlidir. Yeni himnə keçid həm maddi, həm də mənəvi cəhətdən fəsadlar yaradır. Bizim himnimiz mərsiyə janrında deyil. Ümumiyyətlə, ölkə himnlərinin mütləq marş janrında olmasına dair hökm yoxdur. Ona görə də himnimizlə bağlı narahatlıq keçirməyə dəyməz".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Beynəlxalq Bankının keçmiş sədri, 15 il azadlıqdan məhrum edilən Cahangir Hacıyevin həyat yoldaşı Zamirə Hacıyeva ilə bağlı həftəsonu yeni sensasion xəbərlər yayılıb.

"The Financial Times", "The Guardian" və digər çoxsaylı Britaniya mediasının xəbərinə görə, Zamirə Hacıyevanın üzünə həbs qoyulmuş 400 min funt-sterlinq (təxminən 519 min 278 dollar) məbləğində qızıl-zinət əşyalarını xəlveti satmaq cəhdi ifşa olunub. Məlum olub ki, həmin

Zamirə Hacıyevanı Britaniyadan

çıxaracaqlar - yeni sensasion məlumatlar

Üzərində həbs qoyulmuş zinət əşyalarını qeyri-qanuni satmaq cəhdinə görə saxlanılan bankir arvadı çıxılmaz durumda; Britaniya hökuməti Tier-1 (Entrepreneur) vizası ilə Londonda yaşayan Zamirə Hacıyevanı ölkədən çıxarmaq məcburiyyətindədir...

zinət əşyalarını Londondakı "Christie's" hərrac evində satmaq üçün verilibmiş. Britaniyanın Milli Kriminalla Mübarizə Agentliyi (National Crime Agency, NCA) qanunsuz gərilərin leqallaşdırılmasına qarşı mübarizə qanunu çərçivəsində Z.Hacıyevanın on milyonlarla dollarlıq aktivlərinə həbs qoyub. Məlum olub ki, yeddi il əvvəl Britaniyanın Virgin Adalarında yerləşən bir şirkət vasitəsilə Londonun qərbində bir evə 11.5 milyon funt (15.13 milyon dollar) ödəyib. Ali Məhkəmə dinləmələrində evin sahiblərinin Zamirə Hacıyeva və onun həyat yoldaşı Cahangir Hacıyev olduqları aşkara çıxıb. 2013-cü ildə Zamirə Hacıyevanın nəzarət etdiyi başqa bir şirkət Berkshire qraflığında, Ascot kəndinin yaxınlığında tən tərəfli qolf kursu və əmlakını almaq üçün 10 milyon funt (13.15 milyon dollar) xərcləyib. O, son 10 il ərzində "Harrods"da 16 milyon funt (21.04 milyon dollar) xərcləyib. Bu, gündə 4000 funtdan çox xərcləmə deməkdir. Rəsmi məlumatlar cütlüyün "Harrods"un bahalı avtomobil parkında iki xüsusi yerə sahib olduqlarını və Zamirə Hacıyevanın 42 milyon funta (55.24 milyon dollar) "Gulfstream G550" jet təyyarəsini aldığı da ortaya çıxıb.

Bələ bir vəziyyətdə isə Z.Hacıyeva Britaniya polisini aldatmağa cəhd edib. Z.Hacıyevanın müsadirə olunmuş əşyaları arasında 20 min funt-sterlinq dəyərində mirvari və 100 min funtluq "Boucheron" safir boyunbağları, 20 min funtluq "Magic Alhambra" biləziyi var.

Milli Kriminalla Mübarizə Agentliyi yaydığı məlumata görə, Zamirə Hacıyevanın qızı Leyla

Mahmudova bu əşyaları satmaq üçün "Christie's"ə veribmiş. "Christie's" emaliyyat haqqında NSA-ya informasiya verən kimi müsadirə barədə qərar qəbul olunub. O da məlum olub ki, Zamirə Hacıyevanın bu zinət əşyalarını 2008-ci ildə İsveçrənin San-Morits kurortundakı butiklərdən 320 min avroya alıb.

Bu xəbərlərin ardınca isə məlum olub ki, Zamirə Hacıyeva Böyük Britaniyanın Maliyyə Cinayətkarlığı İstintaq Mərkəzində dindirilib. Teleqraf.com ttp://teleqraf.com/ xəbər verir ki, bu barədə Almaniyada nəşr olunan "Deutsche Welle" jurnalı məlumat yayıb.

Milli Kriminalla Mübarizə Agentliyinə istinad edən alman jurnalının məlumatına görə, Zamirə Hacıyeva məhz zinət əşyalarını qeyri-qanuni satmaq cəhdinə görə saxlanılıb.

Məlumdur ki, zinət əşyalarının satılmasında adı keçən Leyla Mahmudova sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun oğlunun həyat yoldaşıdır. Onların toyu 2012-ci ilin noyabr ayının 4-də Bakıdakı "Buta" sarayında baş tutub. İlk dəfədir ki, L.Mahmudovanın adı mediada hallanır. Bu əmələ görə ona hansısa cəza verilib-verilməyəcəyi məlum deyil. Zamirə Hacıyevanın kürekəni Anar Mahmudovun Azərbaycanda, Türkiyədə, İspaniyada və Lüksemburqda şirkətləri olduğu deyilir. Bakıda təsis edilən "Caspian Crystal" Holdingə dəbdəbəli restoranlar, bahalı içki mağazaları və brend avtomobillər şəbəkəsi daxildir. Anar Mahmudovun bir neçə tikinti şirkəti də var.

Zamirə Hacıyeva Böyük Britaniyada bu ölkənin Daxili İşlər Nazirliyi ona varlı sahibkarlar üçün nəzərdə

də tutulmuş viza ilə yaşamaq icazəsi verib. "Yeni Müsavat" bildirir ki, Britaniyada sahibkarlar üçün Tier 1 (Entrepreneur) vizasını almaq üçün ölkəyə 200 min funt sterlinq investisiya qoyulması tələb olunur. İlk olaraq bu viza 3 il 4 aylıq verilir. Bu müddət başa çatdıqdan sonra ehtiyac yaranarsa, vizanı daha 2 il müddətinə uzatmaq mümkündür. Bu viza ilə sahibkar 180 gün ərzində ölkənin hüdudlarından kənarında da yaşaya bilər. Üç il sonra isə sahibkara ölkədə daima yaşamaq hüququ da qazana bilər. Amma bunun da şərtləri var. Bunun üçün sahibkar 10 yeni daima iş yeri, 20 isə daima olmayan iş yeri açmalıdır. 3 il sonra daima yaşamaq hüququ almaq üçün daha bir variant da var. Bu o halda mümkündür ki, kompa-

niyanın (şirkətin) üç illik gəliri 5 milyon funt-sterlinqdən az olmamalıdır.

Tier-1 (Entrepreneur) vizası almış sahibkar öz ailəsini də Britaniyaya gətirmək hüququna malikdir. Bunun üçün onların maliyyəşərcəsinə təminatın verilmə kifayətdir.

Beləliklə, təxmin etsək, Z.Hacıyevanın viza müddəti bitmək üzrə olmalı. Britaniyada böyük qalmaqala səbəb olmuş Z.Hacıyevanın bundan sonra vizasının uzadılaraq Londonda qalması mümkünsüz kimi görünür. Bu halda, Z.Hacıyeva Britaniyanı tərk etmək məcburiyyətində qalacaq. Barəsində axtarış qərarı olan Z.Hacıyevanın hansı ölkəyə sığınma biləcəyi maraqlıdır.

□ ORXAN,
"Yeni Müsavat"

Adı ABS-da korrupsiya qalmaqalına qarışan «Liftəmir» İstehsalat Birliyinin sabiq rəhbəri Qüdrət Şükürovun keçmiş kürəkəni Elşən Əsgərli ilə bağlı planları alt-üst olub. Belə ki, Elşən Əsgərli Qüdrət Şükürovun qızı Aysel Şükürovanı boşadıqdan sonra davamlı təqiblərə məruz qalıb.

Boşanma 2016-cı ildə qeyd alınandan sonra Elşən Əsgərliyə qarşı 3 dəfə cinayət törədilib. İlk belə olay Əsgərliyə öz övladı ilə görüşməsi üçün məhkəməyə üz tutmasından sonraya təsadüf etmişdi. Həmin vaxt vəzifədə olan Qüdrət Şükürov Əsgərliyə hədələyib, Elşən Əsgərliyə uzunmüddətli həbsə göndərəcəyinə and içdiyini deməkdən çəkinməyib. Bu hədələmənin ardından, 7 yanvar 2017-ci il tarixdə paytaxtın Nərimanov rayonu, 2-ci Sülh döngəsi küçəsində Elşən Əsgərliyə qarşı planlı hücum olub. Qüdrət Şükürovun hazırkı kürəkəni Oqtay Əhmədov bir qrup şəxslə Elşən Əsgərliyə hücum ediblər. Elşən Əsgərli döyülüb, maşını sındırılıb.

İttiham aktında yazılanlara görə, Elşən Əsgərli keçmiş arvadı, Aysel Şükürovanın indiki eri Oqtay Əhmədova qarşı xuliqanlıq edib. 2-ci Sülh döngəsi küçəsində yerləşən avtomobil dayanacağına baş verən mübahisə zəminində Oqtay Əhmədova zor tətbii edildiyi qeyd olunur.

Elşən Əsgərliyə atası Rafael Əsgərov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında demişdi ki, əslində döyülən də, iş üzrə təqsirləndirilən şəxs statusuna gətirilən də onun oğludur. Sadəcə, Qüdrət Şükürov öldürdüyü milyonların hesabına indiki kürəkəni zərərçəkənə, onun

Qüdrət Şükürov döydürdüyü kürəkəni həbs etdirə bilmədi - özü həbsə gedir

Elşən Əsgərli "baş liftçi"nin qızını boşadıqdan sonra davamlı təqiblərə məruz qalıb

Qüdrət Şükürov

oğlunu, yəni keçmiş kürəkəni isə təqsirləndirilən şəxs çevirə bilib. Rafael Əsgərovun sözlərindən bəlli olmuşdu ki, oğluna qarşı 3 dəfə cinayət törədilib.

Rafael Əsgərovun dediklərindən sitat: "Elşən Qüdrət Şükürovun qızı ilə boşandıqdan sonra öz uşağı ilə görüşmək istəyərkən onu bağa çağırmışdılar. Ona demişdilər ki, uşaq bağdadır. Elşən bağa gedəndə isə gözətçini öyrədir, ona hücum etdirmişdilər. Onda da gö-

zətçini cəzalandırmaq əvəzinə, Elşənə günahlandırıb 500 manat cərimə etdilər. İkinci dəfə Oqtay və onun dəstəsi oğlum Elşənə metronun "Gənclik" stansiyasının yanına guya dənizə çağıraraq onu beysbol bitası ilə döydülər. Sonra da maşının nömrələrini qoparıb aparmışdılar. Şikayət etdikdən sonra Oqtay maşının nömrələrini yol polisində təhvil vermişdi. Amma indiyə qədər Nəsimi rayonu ərazisində baş verən hadisənin şahidləri dindirilməyib.

Hadisənin baş verdiyi yerdə olan kameraların görüntüləri ortaya qoyulmayıb. İş Pərviz adlı müstəntiq aparır. Ondan soruşuruq ki, niyə hadisə yerində olan kameraların görüntüləri ortaya qoyulmur? Deyir ki, guya kameralar işləməyib. Həmin işi faktiki olaraq dayandırdılar. Qüdrət Şükürov mənə özü deyib ki, Elşənə həbs etdirəcəyəm. Bu adam açıq-aşkar deyir ki, sizdən qisas alacağam".

Bu hadisələrin Qüdrət Şükürovun Əsgərovlar ailəsinin övladlarını uzunmüddətli həbslə hədələməsinin ardından baş verməsi bütün diqqəti onun üzərində cəmləyib. Həmin ərazilərdə Elşən Əsgərli "baş liftçi"nin qızından ayrılmasının səbəbi ilə bağlı olduqca sensasion açıqlama vermişdi. O, eks qayınatasını liftləri oğurlamaqda da ittiham etmişdi.

Onun açıqlamasından sitat: "Biz universitetdə oxuyurduq. Orada bir-birimizi sevib ailə qurmuşuq. Həmin vaxt

mənim 19 yaşım vardı. Evləndikdən 5 il sonra mən hərbi xidmətə yollandım. Əsgərlikdə olanda, Aysel gedib özünə oğlan tapıb. Bu səbəbdən Ayselle 2016-cı ilin aprel ayında rəsmi olaraq boşanmışıq. Aysel mənə qarşı tərxiyata başladı. O, mənim anamın, bacımın şəkillərini sosial şəbəkədə paylaşaraq altından təhqir edici ifadələr yazıb. Bundan əlavə, bizim evin və anamın mobil telefonlarının nömrəsini sosial şəbəkədə paylaşdı. Yazıb ki, guya mənim anam 20 manata əxlaqsızlıq edir. Bu başlıq altında mənim şəkillərimi paylaşdı. Hamı görür o, nələr edir. İndi də mənə böhtanlar atır. Mənim ailəm həmişə imkanlı olub. Onun həyat yoldaşı "Porche" sürür. Həmin maşını ona Ayselin atası, rüşvətخور məmur alıb. Mənim sürdüyüm maşın isə öz alın tərimlə qazanılıb. Özünə bir "alfons" tapıb. Onların yaşadığı dəbdəbəli həyat Ayselin atasının hesabınadır. Qüdrət müəllim 510

manat maaş alır, mənim atam isə heç bir dövlət işində işləmir, biznesmandır. Qoy cavab versin ki, 510 manatla o dəbdəbəli həyatı necə yaşamaq olar? Bakı Lift Təmir İstehsalat Birliyində baş direktordur. Atasının qrup dəstəsi var, liftləri oğurlatdırır. Məqsədi büdcədən pul qoparmaqdır ki, yenisini alsın. Özünə quldur dəstə yaradıb" - deyərək Elşən Əsgərli bildirmişdi.

Elşən Əsgərliyə döyülməsindən sonra qalmaqallı istintaq işi bu ilin aprelinde yekunlaşaraq Nərimanov Rayon Məhkəməsinə göndərilib. İşə hakim İslam Qurbanovun sədrliyi ilə baxılıb və bu günlərdə yekunlaşdı. Elşən Əsgərliyə üzrə məhkəmə işi başlanarkən vəzifədə olan Qüdrət Şükürov proses sona çatarkən artıq özü istintaqa cəlb olunan şəxs statusuna gəlib. Odu ki, Qüdrət Şükürovun eks kürəkəni uzunmüddətli həbsə göndərəcəyi ilə bağlı sözlərini də tuta bilməyib. Hazırda Qüdrət Şükürovun özünün həbsi gündəmdədir.

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Müsavat"

"AST Telman"ın vəkili "Rövşən Lənkəranski"nin qətlindən danışdı

Marina Rusakova: "Telman İsmayılovun heç vaxt Rövşən Caniyevlə işgüzar münasibətləri olmayıb"

Telman İsmayılov

Keçmiş oliqarx, "Çerkizov" bazarının və "Mardan Palace"nin eks sahibi Telman İsmayılov ("AST Telman") keçmiş tərəfdarlarının "qanuni oğru" Rövşən Caniyevin ("Rövşən Lənkəranski") öldürülməsində əli olması barədə məlumatı təkzib edib. Rusiya, ardınca Azərbaycan mətbuatında yayılan xəbərlərə Telman İsmayılovun vəkili Marina Rusakova münasibət bildirib. Deyib ki, İsmayılov ailə üzvlərinin qanunsuz cinayət təqibindən narahatdır.

Vəkil deyib ki, Telman İsmayılov heç vaxt mərhum "qanuni oğru" "Lənkəranski" ilə işgüzar münasibətlərdə olmayıb. Bu

Rövşən Caniyev

haqda "Yeni Müsavat"a sabiq biznesmenin rusiyalı vəkili Marina Rusakova məlumat verib.

"Telman İsmayılovun heç vaxt Rövşən Caniyevlə işgüzar münasibətləri olmayıb və mətbuatda yazılanlarda müvəkkilimin adının çəkilməsi yersizdir. Telman İsmayılov Moskvalı biznesmenlər Vladimir Savkin və

Yuriy Brilyovun qətl işlərindən savayı hər hansı bir işdə ittiham edilmir" deyərək, vəkili bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu gün Telman İsmayılova qarşı ittiham 1 nəfərin - Mehman Kərimovun saxta ifadəsinə əsaslanır. Bütün ittiham həmin ifadənin üzərində qurulub. Mehman Kərimovun ifadələrini hər hansı bir sübut, dəli

təsdiqləmir. Mehman Kərimovun belə bir ifadə verməsi üçün ona daha bir ittiham verilib. Bu ittiham Mehman Kərimovun ömürlük həbsə göndərilməsi üçün əsas yarıdır. Ona görə də ittihamın götürülməsi müqabilində Mehman Kərimov Telman İsmayılovu şərəfləməyə razılıq verib. Kərimovdan ifadə təzyiq altında alınmış. Hazırda Moskva vilayət məhkəməsinə Telman İsmayılovun adı keçən proses davam etdirilir".

Xatırladaq ki, biznesmenlər Yuriy Brilyov və Vladimir Savkinin meyitləri 2016-cı ilin mayında Moskva yaxınlığında maşında aşkarlanıb. Hər iki şəxs başlarından aldığı güllər yaralardan dünyalarını dəyişiblər. Qətl işi ilə bağlı istintaq tədbirləri zamanı məlum olub ki, hadisədən əvvəl Mehman Kərimov hər iki şəxslə telefonla danışmış. İstintaqa cəlb olunan Kərimov bildirib ki, öldürülən biznesmenlərə 800 min dollar borcu olub. Həmin borca görə də onları öldürüb. İstintaq isə Kərimova inanmır, onun cinayətin əsl motivini gizlətmək üçün belə bir ifadə verdiyini ehtimal edir. İstintaqın qənaətinə görə, Telman İsmayılovun killer briqadası olub. Həmin briqada düşmənlərin və İsmayılovların biznes maraqlarına toxunanların aradan götürülməsində iştirak edib. Öldürülən biznesmen Savkinin Telman İsmayılova borcunun olması ehtimalı da var. Telman İsmayılov hər iki biznesmenin qətlini sifariş verməkdə və qanunsuz olaraq silah gəzdirməkdə ittiham edilir.

2017-ci il noyabrın 11-də Moskvanın Basman Rayon Məhkəməsi Telman İsmayılovun qiyabi həbsi barədə qərar verib. O, həmçinin beynəlxalq axtarışa verilib. Məhkəmə eyni qərarı daha sonra Telman İsmayılovun qardaşı Vaqif İsmayılov haqqında çıxarıb. Qətlə və qanunsuz silah saxlanmasıyla ittiham olunan Vaqif İsmayılov da beynəlxalq axtarışa verilib. Vaqif İsmayılov Rusiya Daxili İşlər Nazirliyinin yüksək vəzifəli əməkdaşı olub. 2016-cı ilin sentyabr ayında R.İsmayılov həbs edilib. Qardaşlar həmin ilin may ayında Novorijsk şosesində Vladimir Savkin və Yuri Brilyov adlı iş adamlarının güllələnməsində ittiham edilir. Telman İsmayılovun vəkili Marina Rusakova bildirib ki, İsmayılov ittihamları qəbul etmir.

Marina Rusakova bildirib ki, mətbuatda müvəkkilinin Rusiya prezidentinə məktub yazması haqda yayılan məlumatlar həqiqətə uyğun deyil. Bu haqda bir müddət əvvəl "Kompromat.ru" saytında yerləşdirilən məlumatlar doğru deyil. "Telman İsmayılov Putinə heç bir məktub yazmayıb, uyğun olaraq yəmin məktubun mətni də yalandır. Bu məktubun yayılmasında kiçik maraqlı olması haqda məlumatlısınız. Həmin məktubun Telman İsmayılov tərəfindən yazılmasını qəti şəkildə təkzib edirik" deyərək, Telman İsmayılovun Rusiyalı vəkili bildirib.

□ E. MƏMMƏDƏLİYEV
"Yeni Müsavat"

Qüvvəyə minə bilmədən yerə düşən qanun

Samir SARI

Bəs deyirdilər ictimai yerə siqaret çəkilməsi qanunla qadağan olunub, yasağı pozanları cərimələyirlər?

Havayı söhbətmiş. O qanunun, yasağın, cərimə-filanın bizim ölkəmizə, bizim ictimai yerlərimizə dəxli yoxdur.

Əksər yerlərdə çəkən-çəkəndir. Bir də görürsən uşaqların, qadınların, qocaların toplaşdığı bir məkanda, məsələn, 30-40 ailənin eyni vaxtda ad günü keçirdiyi bir restoranda qaçaşın biri köhnə film personajlarının ədasıyla bahalı siqaretinin qutusunun qapağını açdı, içindən bir gilə çıxarıb damağına qoydu, bahalı alışqanla alışdırıb tüstülətməyə başladı.

Əlbəttə, artıq zaman o zaman deyil ki, bahalı siqareti bahalı alışqanla ədəb-ədəb yandıraraq özünün necə "bomba oğlan" olduğunu ətrafdakılara göstərnlərə camaat həsədlə baxsın və bu prosesi seyr etməkdən ləzzət alsın. İndi əksinədir. Camaat ictimai yerlərdə, xüsusilə də qadınların, uşaqların yanında siqaret çəkənlərə ikrahla baxır.

Ancaq belə adamlara yaxınlaşıb, "qaçaş, ictimai yerə siqaret çəkmək olmaz, qanunla da qadağandır" demək ən azı əlbəyaxa davaya düşmək səbəbidir. Hətta mübahisənin sonunda bıçaqlaşma da ola bilər. Çünki siqareti bu cür çəkən "bomba oğlan"ın cibində kəsici-deşici alətlər mühəqqəq olur. Onlar öz əziz canlarını qorumağa borcludur, ona görə də özlərini müdafiə etmək üçün yardımçı vasitələr gəzdirirlər.

Heç kimsə onlara "burda siqaret çəkmə" deyə bilməz. Bu, təhqirdir. Onları alçaltmaq deməkdir. Necə yeni siqaret çəkmə, özüm bilərəm. "Qanun var axı". "Mənə dəxli yoxdur". "Cəriməsi var". "Nə cərimə. Gəlsinlər verim cərimələrini. Mən siqaretimi çəkəcəm".

Amma onları və ya işə obyektinin sahibini cərimələməyə gələn yoxdur.

O gün xaricdən gələn bir qonaqla birlikdə şəxsən özüm belə bir davranışın şahidi oldum. Oturub şam etdiyimiz yerdə qonaq qəfildən dedi ki, deyəsən, kimsə siqaret çəkir. Ətrafa boylandım, gördüm, bəli, arxada biri bala-bala tüstülədir. Bir az keçdi, başqa biri əlində yanan siqaretlə yanımdan gəlib keçdi. Az sonra isə bir 33-35 yaşlı adam düz yanımda lövbər saldı və masaya oturan kimi siqaretini yandırdı. Yəni o biri siqaret sümürçüləri arada bir fasilə edirdilər, yanımda oturan isə od qoruyurmuş kimi siqareti sönməyə qoymurdu, birinin közüylə o birini yandırır.

Əcnəbi qonaq dedi, bizdə ictimai yerlərdə siqaret çəkilməsi qadağandır, sizdə elə deyilmi? Dedim, bizdə də qadağandır, bundan ötrü parlamentdə xüsusi qanun qəbul etmişik. Qonaq çəkənləri göstərmiş dedi ki, amma çəkənlər var.

Yaxınlığımızdakı ofisiantdan soruşdum ki, qaça, sizdə siqaret çəkməyə icazə varmı? Gənc elə bildi ki, mən də çəkənlərdənəm, həvəslə dedi: "Bəli, əmi, biz icazə veririk, kliyentlər istəyir, biz də bir söz demirik". Dedim, olmaz axı, qanunla qadağandır, cəriməsi var. Gənc çiyini çəkdi. Bu, o demək idi ki, belə şeyləri müdiriyyət bilər.

Beləliklə, məlum olur ki, tərifi qanunumuz kağız üstündədir, işləmir və bu gedişlə işləməyəcək. Bizim camaat ictimai yerlərdə siqaret çəkməyi tərgitməyəcək. Əgər bu yasağa nəzarət ciddiləşsə və bizim siqaret aludəçiləri stadiyonda, restoranda və başqa yerlərdə siqaret çəkə bilməsələr, o yerlərə getməyi tərgidəcəklər, amma siqaretdən vaz keçməyəcəklər.

5-6 il əvvəl bu vaxtlar Kiyevdə olarkən küçəyə gedəndə fikir verirdim ki, xidmət, ticarət, işə obyektlərinin qarşısında gənc qadınlar nazik paltarla üşüyə-üşüyə siqaret çəkirlər. Müşaiətçimizdən soruşdum ki, bunlar niyə belə edirlər? Adam cavab verdi ki, içəridə siqaret çəkə bilmirlər, bayırda çəkməlidirlər, amma iki-üç dəqiqəlik işdir deyər, təzədən palto-plaş geymirlər, siqaretlərini çəkib qayıdırlar işlərinin başına.

Nə zülmür axı? Yəni bu həyat məsələsidir?

Başqa ölkələrdə də belədir. Bir dəfə hətta aeroportun binasından çıxdıq, siqaret çəkilməsi üçün nəzərdə tutulan yerə 10 addım qalmış siqaretini yandıran səfər yoldaşımızı cərimələmək istədilər, qonaq olduğumuza keçdilər.

Yeni mədəni ölkələr bu problemi artıq həll ediblər: ictimai yerə siqaret çəkmək, başqalarını zəhərləmək olmaz. Bizdə isə hələ də çəkirlər.

Təbii ki, sükan arxasında nəşə dolduran sürücülərin avtobus sürdüyü ölkədə stadionda, işə obyektlərində siqaret çəkilməsi heç kəsi təəccübləndirmir.

Görək, axırı necə olacaq? Əsas məsələ heç də hansısa qanunu qəbul etmək deyil, o qanunu qüvvəyə mindirib işlətməkdir.

Çin iqtisadiyyatında baş qaldıran böhran əlamətləri bütün dünyanın diqqət mərkəzindədir. Bu hadisə dünya mətbuatında global əhəmiyyətli bir iqtisadiyyatı gözləyən aqibət barədə çoxsaylı analitik materialların yayılmasına səbəb olub. Nüfuzlu beyin mərkəzləri getdikcə daha tez-tez dünyanın ikinci böyük iqtisadiyyatındakı real vəziyyət barədə analitik icmallarla çıxış edirlər. Başa çatan oktyabr ayı ərzində belə materialların sayı ona yaxın olub.

Dünyada yeni iqtisadi böhran gözləntisi

Iqtisadçı-alim bunu real hesab eləmir, çünki...

Pentaqon və Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin (MKİ) valyuta müharibələri müşaviri Ceyms Rickardsın Çində mümkün böhran gözlənilməsi barədə xəbərdarlığı isə ən çox müzakirə olunan açıqlamadır. Xatırladaq ki, "The Daily Reckoning" mətbu orqanındakı məqaləsində Rickards bildirir ki, 2019-cu ildə dünyanı böyük iqtisadi böhran gözləyir və buna Çin iqtisadiyyatında baş qaldıran problemlər səbəb olacaq. Onun fikrincə, Çini böhrana sürükləyəcək əsas amil borc problemidir.

Qeyd edək ki, Çində qeyri-maliyyə sektorunun borcları ölkənin 12 trilyon dollar təşkil edən Ümumi Daxili Məhsulunun 261,2 faizinə gəlib çatıb. S&P agentliyi isə Çinin rəsmi açıqlanan dövlət borcunun reallığı əks etdirmədiyi, əyalətlərdə toplanmış 5,8 trilyon dollarlıq borcun rəsmi statistika-yaya daxil edilmədiyini bəyan edib.

Çində gözlənilən iqtisadi proseslər, ABŞ-la ticarət müharibəsinin ona təsirləri barədə "Yeni Müsavat" a danışan iqtisadçı-alim, ADR Hərəkatının rəhbəri Qubad İbadoğlu deyir ki, ABŞ-la Çin arasındakı ticarət müharibəsi ikincidə iqtisadi artım tempinin aşağı düşməsinə səbəb olub: "Bu, bir reallıqdır. Bu iki böyük dövlət arasındakı ticarət müharibəsi bütövlükdə dünya iqtisadiyyatına da təsirsiz ötürmüşür. Beynəlxalq Valyuta Fondunun proqnozlarına görə, Çində bu il üçün gözlənilən iqtisadi artım 6,5 faiz olacaq, gələn il isə 6,2 faizə düşəcək. 2023-cü ildə isə Çindəki artım tempinin 5,6 faizə azalacağı gözlənilir. Bu, Çin iqtisadiyyatı ilə bağlı ən bədbin proqnozlardır. Dünya Bankı isə hesab edir ki, bu il Çində 6,5 faiz, 2019-cu ildə 6,3 faiz, 2020-ci ildə isə 6,2 faizlik iqtisadi artım olacaq. Qeyd edim ki, 2014-cü ildə Çində iqtisadi artım faktiki olaraq 7,3 faiz olub. 2010-cu ildə isə 10 faizdən yuxarı idi.

Qubad İbadoğlu

olan ticarət müharibəsindən irəli gəlir".
Ekspertin fikrincə, Çin üçün ən cüzi azalma da ciddi xarakter daşıyır: "Nəzərə almaq lazımdır ki, bu ölkə dünyanın ikinci böyük iqtisadiyyatına malikdir. Oradakı 0,01 faizlik azalma belə çox böyük rəqəmlərlə ifadə olunur. Amma Çin iqtisadiyyatı çox şaxələnməmiş iqtisadiyyatdır. Çində özəl istehlak artımı digər ölkələrlə müqayisədə daha çoxdur. Çünki Çinin əhalisi artır ki, bu da Çinə idxalı artırır. Bu gün Çinə çox mal ixrac edən ABŞ-dan da daha çox Avropadır. Eyni zamanda Rusiya, Hindistan, Avstraliya Çin bazarında böyük miqdarda mal satır. Və Çin bazarında baş verən dəyişikliklər global səviyyədə

müəyyən dəyişiklikləri şərtləndirə bilər. Çünki Çin bazarının xüsusilə də özəl istehlak artımı digər ölkələrə nisbətən daha çoxdur. Söhbət ondan gedir ki, ABŞ-da

istehlakçı olaraq 330 milyon nəfər yaşayırsa, Çində, Avropada, Rusiyada, ümumiyyətlə, o zonada təxminən 4 milyard əhali yaşayır. Dünya iqtisadiyyatının bir güc mərkəzi olaraq Çin və onun ətrafındakı ölkələrdə gedən proseslər global böhrana gətirib çıxara bilər. Hazırda ABŞ hakimiyyəti də bunu görür və buna görə də Çinlə son danışıqlar daha yumşaq tonda getməyə başlayıb. Çinlə müharibə ABŞ iqtisadiyyatında da problemlər yaranıb. Son aylarda ABŞ-da kənd təsərrüfatı məhsullarının azalması məhz bu müharibənin nəticəsidir. Eyni zamanda bu savaşı qiymətli kağızlar bazarına da təsir edir".

Q.İbadoğlunun fikrincə, proseslərin Çində iqtisadi böhrana gətirib çıxaraacağı real deyil: "Amma görünən odur ki, Çin iqtisadiyyatının zəifləməsi prosesi davam edəcək. Bu isə Çinin idxaldan asılılığını getdikcə daha da gücləndirəcək. ABŞ-ın tətbiq etdiyi tariflərə görə Çin məhsullarının ixracatının azalması bütövlükdə Çində iqtisadi artımın səngiməsinə gətirib çıxaracaq. Amma yaxın zamanlar üçün mən dünya iqtisadiyyatında global böhran gözləmirəm".

□ DÜNYA, "Yeni Müsavat"

Azərbaycanlıların təhqir edilməsi qadağan edilir? - qanun layihəsi

İran parlamentinə bu ölkədə yaşayan qeyri-fars millətlərinin təhqir edilməsini qadağan edən qanun layihəsi təqdim ediləcək. Musavat.com teleqaraf.com-a istinadən xəbər verir ki, qanun layihəsinin müəllifi deputat Humayun Yusifidir.

O bildirib ki, İranda yaşayan qeyri-fars millətlərinin təhqir edilməsi qanuna ziddir. Deputat bununla bağlı hazırladığı qanun layihəsini yaxın günlərdə parlamentin müzakirəsinə çıxarılacağını açıqlayıb: "Məqsədim bütün millətlərə xidmət etməkdir".

Qeyd edək ki, İranda millətçi qruplaşmaların hücumlarına məruz qaldığı əsas millətlərdən biri də Güney Azərbaycan türkləridir. Azərbaycanlılar dəfələrlə İranın dövlət televiziyası və müxtəlif media qurumlarında təhqir edilib.

"Baxış bucağı"

Deputat, Vəhdət Partiyasının sədri Tahir Kərimlinin Milli Məclisin plenar iclasında dövlət himni-mizlə bağlı dediklərinə reaksiyalar çox sət oldu. Əbülfəz Elçibəy komandasının üzvünün, üstəlik, istiqlalçı deputatın himnə "əl gözdirilməsi"ni təklif etməsi həm mətbuatda, həm də sosial şəbəkələrdə birmənalı qarşılanmadı. Elə deputatla digər məsələlərdən də bəhs edən müsahibəmizdə əvvəlcə himn mövzusunda başladıq.

-Tahir bəy, zaman-zaman milli atributlarımız, o cümlədən himnimiz əleyhinə fikirlər səslənib. Bu dəfə siz himnə qarşı çıxdınız. Ünvənınıza çox sət fikirlər səslənsə də, mövqeyinizdə ısrar edirsiniz. Özünüz əminsinizmi ki, fikirlərinizdə haqlısınız?

- Düşünürəm ki, bəli. Həqiqət bildiyin bir şeyi demək lazımdır ki, o, fikirlərdə oturuşsun. Əvvəl bir məsələni deyim. Bizim himnimiz, geribimiz, bayrağımız ilk variant deyil. Əgər biz deyirik ki, ilk variantdakı kimi saxlayaq, bunlar ilk variant deyil. Yeni sözlərdə də, şəkilçilərdə də dəyişiklik var. Müqəddəs idisə, onda niyə dəyişiblər? İkincisi, bütün dünya dövlətlərinin himnlərində bir meydançılıq var. Məsələn üçün, həmin Üzeyir Hacıbəyov Azərbaycan SSR-in himnini yazıb. "Heyrati" üzərində. İndiki himnimizə bir növ mərsiyə janrındadır, hardasa "Mirzə Hüseyn" seğahını xatırladı. Bədbin notlar üzərində qurulub.

Birincisi, mən ahəngi ilə maraqlanıram, demirəm ki, sözləri dəyişdirilsin. Mən deyirəm ki, orda iki yerdə nəqarat var, onları dəyişməklə 1 dəqiqə uda bilərəm. Bizim himnimiz dünyanın ən uzun himnlərindən biridir, 4 dəqiqə çəkir. Başqa himnlər 2,5 dəqiqədən çox olmur. Dəfələri xaricdə, daxildə hamıdan eşidirsən ki, bu himn çox uzundur. Yeni bunu qısaltmaq imkanları var. Sözlərini ixtisar etmədən iki yerdəki nəqarəti götürməklə eləmək olar. İkincisi, həmin sözlərin üzərində və bəlkə ahəngin də kökünü saxlamaqla minor notları, bədbin hissələri götürmək lazımdır. Mən başa düşürəm e, bizim xalqımızın canındadır. İmam Hüseyn əzası həmişə bizi musiqidə müşayiət edib, nə olur-olsun. Amma himndə cəngavərlik, gələcəyə işıq, mübarizliyə çağırış olmalıdır.

- Deputat həmkarınız Fəzail İbrahimli çıxışında əsaslandırdı ki, sizin istədiyiniz mübarizlik də var himndə, cəsurluq da, tarixilik də...

- Mən Fəzail müəllimi çox istəyirəm. Çox yaxşı alimimiz, görkəmli ziyalımızdır. İclasdan sonra özüm ilə danışdım. Ona da izah elədim ki, mən sözlərin ixtisarını yox, nəqarətlərin ixtisarını deyirəm. Bir də musiqinin minorunu, kədərli götürmək lazımdır. Himnin musiqisi başdan-ayağa kədərdir, olmaz axı!

- Bizim muğamımız da başdan-ayağa kədərdir. Dediklərinizdən belə çıxırmı ki, biz gərək muğamdan da imtina edək?

"İndi bizim gülüş hədəfinə çevrilməyimiz mənə pis gəlir"

Tahir Kərimli: "Deputat özünü müdafiə edə bilmirsə, o, seçicilərinin, dövlətinin mənafeyini necə müdafiə edə bilər?"

- Yox. Muğamımız müxtəlif cürdür. "Heyrati" muğamımız da var axı, cəngavərlik muğamıdır. "Çahargah"ımız, "Mənsuriyyə"imiz də var axı. Biz nə üçün elə ancaq mərsiyə janrına üz tutmalıyıq? Mən o vaxt Qorbaçova ölüm hökmü çıxaranda "Azadlıq" Radiosu ilə danışdım. O zaman meydana çıxış edəndə bir şeir həsr etmişdim.

"Necə qan aqlamasın daş bu gün,
Kəsilib yetmiş iki baş bu gün"

Beytini epigraf götürmüşdüm şeirimə. Yeni mənim də içimdən bu kədər, millətin daim əzilməsi, sıxılması çıxmır. Amma bu, dövlətin, millətin himnidir.

- Tahir bəy, təkcə Azərbaycanın yox, Şərqi dünyasının da hi bəstəkarı olan Üzeyir Hacıbəyli yəni sizin dediyiniz məqamları görə bilmirdi?

- Şübhəsiz, böyük şəxsiyyətdir. Üzeyir Hacıbəyov bəlkə də bizim milli brendimizdir. Amma o vaxt gənc idi, hələ musiqi təhsili yox idi. Görürsünüz ki, zaman keçdikcə musiqi təhsili aldı, yaşlaşdı, artıq ikinci himni yaradanda "Heyrati" üzərində yazdı.

- Bu da reallıqdır ki, biz hələ də himnimizi doğru-dürüst mənimsəyə bilməmişik. Tədbirlərdə oxumağımız da ideal səviyyədə deyil. Siz də deyirsiniz gəlin dəyişiklik edək...

- Bayrağımızı hamımız sevirik də, irad tutmuruk ki. Heç vaxt demirik ki, bayrağımızı dəyişək. Amma əksəriyyət gerbə, himnə nöqsan tutur. Düşünürəm ki, bunu dəyişmək çox çətin deyil. İlk andan mənimsəyəcəklər. Bu yaxınlarda bir xanım ifaçını gördüm. Cəmi bir neçə aydır oxuyur, amma artıq 105

milyondan artıq izləyicisi var. Hətta onun oxuduqlarını gənclər əzbərdən deyir. Özü də ancaq səsiylə məşhurlaşmış, daha libası ilə yox. Düzdür, təklifim keçmədi, amma mən inanıram ki, əgər himnimiz yüksək əhval-ruhiyyəli olarsa... Açıq danışaq da, "İgid əsgər, möhkəm dayan", uşaqdan-böyüyə hamı əzbər bilir. Bir dəfə eşitməklə adam əzbərləyir. Himnimiz də belə möhtəşəm, nikbin olsa, "Əsgər marşı" kimi uğur qazanacaq.

- Tahir bəy, bu günlərdə ən çox danışılan mövzudan nədənsə siz danışmadınız. Səhbət deputatların mandatdan məhrum edilməsini nəzərdə tutan qanundan gedir. Sizcə, qanunları dəyişmək hansı zərurətdən yaranıb? Bu dəyişikliklər sizi narahat edir mi?

- Şübhəsiz. Mən komitə iclasında bir neçə dəfə çıxış etdim və səsvərməyə də əleyhinə səs vermişəm, gizləmirəm. Amma dedim ki, plenar iclasda çıxış etməyin artıq mənası yoxdur. Əgər bu deputatlar öz tələblərinə belə biganədirsə, danışmağın nə mənası? Cəmi 6 nəfər əleyhinə səs verdi. Amma bir neçə dəfə bu barədə çıxış etmişəm. Birincisi, bu dəyişiklik Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 91-ci maddəsinə ziddir. Çünki konstitusiyamızın 91-ci maddəsində göstərilir ki, deputat öz deputat fəaliyyətinə, davranışına, səsvərməyə görə hər hansı məsuliyyətə cəlb oluna bilməz. Belə olan halda sən hansı qeyri-etik davranışına görə deputatı məsuliyyətə cəlb edirsən? Halbuki deyir davranışına görə məsuliyyətə cəlb oluna bilməz. Hansı səsvərmədə iştirakına görə onu məsuliyyətə cəlb edirsən?

Yeni hüquqi prinsipə, konstitusiyaya zidd bir məsələdir. Nə üçün deputatın özünün müdafiə hüququ yoxdur? Ən adi bir işçinin Həmkarlar İttifaqı vasitəsilə özünümüdafiə hüququ var. Bütün başqa məsələlər plenar iclasda müzakirə olunur, hər hansı bir xəta ilə bağlı. Ona plenar iclas qərar verir. Bəs, necə olur deputatın özünün taleyi həll olunanda, özünümüdafiə imkanı olmur, plenar iclasda müzakirəyə çıxarılmır? İkinci tərəfdən, deputatın taleyinin İntizam komissiyasında həll olunmasına İntizam komissiyasının statusu çatmaz. Elə bir statusu yoxdur. Üstəlik bu, İntizam komissiyasının qərarı deyil, rəydir. Rəy sübut növlərindən biridir, onu qəbul da etmək olar, rədd də etmək olar. Deməli, burada həmin rəy MSK-da təsdiq olunacaq. Bütün bunlar nəyi göstərir? Mən başa salmaq istəyirəm ki, onsuz da biz deputatların hamısını bir qazana yığıb ömür boyu tənqid edirlər. Açıq deyək, bəzən bizi varlı olmaqda tənqid edirlər, qurunun oduna yaş da yanır... Amma indi bizim gülüş hədəfinə çevrilməyimiz mənə pis gəlir. Deputat özünü müdafiə edə bilmirsə, o, seçicilərinin, dövlətinin mənafeyini necə müdafiə edə bilər? Ona görə də mən dəfələrlə deyirəm ki, biz öz hüququmuzu müdafiə etməliyik.

- Bu qanuna əl gözdiriləcəkmi, etirazlar nəzərə alınacaq?

caqmi növbəti oxunuş üçün, yoxsa olduğu kimi qəbul olunacaq?

- Məncə, yenidən baxılacaq. Hələ ikinci və üçüncü oxunuşlar var. Yəqin ki, dəyişdiriləcək. Kim ki bunu istəyir, onları ayıltmaq istəyirəm, mən inanmıram ki, cənab prezident bu qanuna imza atacaq. Veto qoyacaq. Çünki əgər mən deputat öz hüququmu müdafiə edə bilmirsə, yəqin cənab prezident bizim hüququmuzu müdafiə edər. Çünki deputatın konstitusional hüququ pozulur. Ən azı statusu zəifləyir, heçə enir.

- Qanunvericilik təşəbbüsü kimə məxsusdur?

- Elə Milli Məclisin müvafiq komitələri, şöbələri hazırlayıb. Əziyyət çəkiblər. Səhv etməməyə, 23 maddədə 80-ə yaxın düzəlişdir. Xeyli zəhmət çəkiblər, o düzəlişlərin əksəriyyətini qəbul edirəm. Amma 23-cü maddə və bir neçə başqa maddədəki düzəlişlər qəbul edilən deyil. Bu, deputatın səlahiyyətlərinin məhdudlaşdırılmasıdır.

- Ən çox danışılan məsələlərdən biri də 55 manatdan artıq dəyəri olan hədiyyənin parlamentə təhvil verilməsini nəzərdə tutan maddədir. Sizin yanaşmanız necədir?

- Ola bilər ki, miqdarı bir az artırmaq olar. Bu, korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlıdır. 55 manat demək olar ki, bütün Azərbaycan qanunvericiliyində əksini tapıb, bizdə də əksini tapır. Əslində bu həddi 100, 500, 1000 manat da etmək olardı. Amma ən əsas qəbul etmədiyimiz başqa maddədir. Deputatı qanuna əlavə etmək hüququndan məhrum edir. Konstitusiyada əlavə və dəyişiklikləri ayırır, ayrı-ayrı termin kimi, fərqli fəsillərdə təqdim edir. Deputatın statusunu əksinə, möhkəmləndirmək lazımdır, nümayəndəli orqandır, xalqı, milləti, dövləti təmsil edir. Ona görə də düşünürəm ki, əksinə, deputatın səlahiyyətlərini artırmaq lazımdır, nəinki əksinə.

- Bütün bunların parlamentin buraxılması, yaxud növbədənə parlament seçkiləri keçirilməsinə hazırlıq olduğunu iddia edənlər də var...

- Mən bunu deyə bilmərəm. Amma məsələ belədir ki, parlamentin buraxılması üçün əsaslar yoxdur. Əgər cənab prezidentin təqdim etdiyi Nazirlər Kabineti, Ali Məhkəmə, Baş Prokurorluq, Mərkəzi Bankla bağlı təqdim etdiyi şəxsləri iki dəfə təsdiq etməsək, onda parlament buraxıla bilər. İndi Milli Məclis onları təsdiq edir, parlamentin buraxılması üçün hansı əsas var? Bir də o məsələ var ki, parlament öz funksiyalarını yerinə yetirmədikdə buraxıla bilər. Demək olar ki, elə bir hallar yoxdur. Dünyada hər şey ola bilər, mən deyə bilmərəm. Amma mən növbədənə parlament seçkiləri üçün əsas görmürəm. Bunu adətən, prezident seçkiləri ilə bağlayırlar. Amma prezident seçkilərinin öne çəkilməsinin hüquqi səbəbləri də var idi. Çünki prezidentin səlahiyyət müddəti 5 ildən 7 ilədək artırılmışdı. Müəyyən beynəlxalq şərait, daxili amillər və s. məsələləri sadalamaq olar. Parlamentlə bağlı belə bir şey görmürəm. Amma nə desən, baş verə bilər.

□ **Elsad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

"Növbədənə parlament seçkiləri üçün əsas görmürəm"

Hətta referendum keçiriləndə belə mən bunu nəzərə çatdırmışdım. Axı, konstitusiyaya elə bir norma salmaq olmaz ki, başqa bir normaya zidd olsun. Başqa bir hüquqi prinsip var, seçki ilə müəyyən olmuş orqan və yaxud vəzifəli şəxs bürokratik qaydada vəzifədən kənarlaşdırıla bilməz. Necə ola bilər ki, 40 min insanın seçdiyi bir şəxs İntizam komissiyasının rəyinin sədr tərəfindən MSK-ya göndərilməsi və MSK-nın mexaniki qərarı ilə mandatdan məhrum edilir? Siz təsəvvür edin ki, bu, nə deməkdir?

tün bunlar nəyi göstərir? Mən başa salmaq istəyirəm ki, onsuz da biz deputatların hamısını bir qazana yığıb ömür boyu tənqid edirlər. Açıq deyək, bəzən bizi varlı olmaqda tənqid edirlər, qurunun oduna yaş da yanır... Amma indi bizim gülüş hədəfinə çevrilməyimiz mənə pis gəlir. Deputat özünü müdafiə edə bilmirsə, o, seçicilərinin, dövlətinin mənafeyini necə müdafiə edə bilər? Ona görə də mən dəfələrlə deyirəm ki, biz öz hüququmuzu müdafiə etməliyik.

- Bu qanuna əl gözdiriləcəkmi, etirazlar nəzərə alınacaq?

Meymun ovlamağın üsulu

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Söylə görüm: bütün bunlar doğrudurmu, sevgilim, bütün bunlar doğrudurmu? ... Doğrudanmı mənim dodaqlarım ilk məhəbbətin açılmış çiçəyi kimi şirindir? Doğrudanmı əl-ayağımda keçmiş may aylarının izləri qalmışdır?"

(Rabindranat Taqor)

Təzəlikcə "Hindistan yolu" adlı yazı yazmışdım. Hindistanlı qardaşlarımız ümidlərimi doğrultdular və bizim üçün daha bir örnək yaratdılar. 3-4 gün qabaq orada Vallabhai Patel adlı ictimai-siyasi xadimin heykəlinin açılışı oldu. Bu adam Hindistan Britaniyadan ayrılıb müstəqil olarkən baş nazirin müavini işləyibdir, ölkə ştatlarının birləşməsində nəse rolü-zadı olmuşdur. Əlbəttə, hörmətli oxucularımıza Hindistan tarixindən dərs keçmək fikrim yoxdur, istəyən tapıb Patel müəllimin tərcümeyi-halını səhərə qədər oxuya bilər. Sadəcə, hadisəni bizim üçün maraqlı edən odur ki, Patelə qoyulan heykəl dünyanın ən yekə heykəli olaraq rekord vurmuşdur. Heykəlin hündürlüyü nə az, nə çox - 240 metrdir! (Təsəvvürünüz olsun deyə müqayisə yazıram: bizim Bakı tələqülləsi 310 metrdir, onun fırlanan restoran olan hissəsinə qədər isə 175 metr). Heykəlin hazırlanmasına 18 min ton polad, 1700 ton bürünc, ümumilikdə isə 430 milyon dollar sərf olunub. Və bu cür bədxərclik edən ölkədə 300 milyon insanın elektrik enerjisinə çıxışı yoxdur. Şəhərlərinin 50 faizində içməli su, böyük çoxluğunda kanalizasiya xətti belə yoxdur. BMT insan inkişafı indeksində Hindistan 131-ci yerdədir (müqayisə üçün: hətta Azərbaycan belə 78-ci yerdədir).

Ancaq millətə nə lazımdır? Ən uzun heykəl. Əsas budur. Özü də barı Mahatma Qandiye, Cavahirləl Nehru-ya, nə bilim, Rac Kapura, Zitanın xalasına ən yekə heykəl qoyalar, adam pis olmaz. Adam heç baş nazir də olmayıb, baş nazirin müavini olubdur. Təsəvvür elə. Sanki bizdə borc-xərc ələyib yarım milyard dollara Abid Şərifova ən yekə(qarın) heykəl qoyulur.

Yadımdan çıxmamış, bizim dostumuz-qardaşımız dövlətlərdən bir Tacikistan var, oranın müdiri İmomalı müəllim də beləncik şeylərin xəstəsidir. İqtisadi vəziyyətinə görə Afrikanın ac ölkələrindən də geri qalan Tacikistanda dünyanın ən uzun bayraq dirəyini qayırmışdı. Guya başqa millətlər hardan baxsalar tacik bayrağını görsələr nə olacaqdı, görməsələr nə olacaqdı? Onu bizimlə bəhse girib qayırmışdı özü də. Bizim bayraq dirəyi nəticədə çox qısa müddətə ən uzun bayraq olmuşdu. Təbii, biz indi taciklərə baş qoşmuruq, bölgələrə investisiya yatırır, bütün şəhər və rayon mərkəzlərimizdə bayraq dirəkləri düzəldirik. Maşallah, indi çoxunda belə bayraqlar ucalır. Hətta bu yaxında mən Beynəlxalq Aviasiya İdarəsinin (BAI) müdiri Con Flayt müəllimin şikayətini oxudum, deyir Azərbaycan üzərindən uçuşlar bizim üçün getdikcə çətinləşir, çünki bayraq dirəkləri meşəsinin içindən keçməli olur. Deyir pilotlarımız dirəklər arasında səkkiz yazaraq uçuş məhəmətlərini göstərirlər. Gözünüz çıxsın elə. Nəcə paxilliyimizi çəkirlər. İnşallah, biz gələndə Novruzda İsa balağının başında bayraq dirəyimizi ucaldırıq. Buna heç kəsin şübhəsi olmasın.

Ta mövzu açıqladı, bir dəne hind əhvalatını yazım. Orda müdrik söhbətlər çox olur, görürsən milyard bir quru (ustad, müəllim deməkdir) camaatı yığır başına, onlara ac qalmağın hikmətlərindən moizə oxuyur. Nəse, əhvalat belədir ki, Hindistanda meymunları tutmaq üçün ağır bir qab düzəldirlər, bunun içinə kokos qozu qoyurlar. Qabın ağzı o qədər balaca qayırılır ki, meymun əlini açıq içinə soxa bilsin, lakin yumruq şəklində tutanda çıxara bilməsin. Beləcə, meymun gəlir əlini soxur qozu götürür, lakin əlini geri çəkəndə əli çıxmır, ovçu da tutur. Həmin müddətdə meymun qozu əlindən buraxmış. Biri də var, deyir bir gün avropalı gedir Hindistana, görür uşaq əhlilləmiş fillə odunu gətirdi bazara, bu zaman fil çox nazik iplə bağladı. Avropalı deyir niyə nazik iplə bağladın, bu boyda heyvan onu qırıb qaçar. Uşaq deyir qaçmaz. Sən demə uşaq fili hələ balaca vaxtından bu cür iplə bağlaymış, fil də elə bilir yenə balaca vaxtındakı kimi, ipi dartsa qıra bilməz, nəticədə dartmır. Heç cəhd də eləmir.

Şübhəsiz, burada ibrət götürmək istəyənlər üçün çox fikirlər vardır.

Ötən həftəsonu "Rus NATO-su" kimi tanınan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) baş katibi Yuri Xaçaturov vaxtından əvvəl vəzifəsindən azad edildi. Lakin KTMT-nin rəsmi saytında yer alan bu məlumatda əlavə hər hansı bilgi, izahata rast gəlinmədi.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, general Xaçaturov Rusiyaya həmişə ən sadıq adamlardan olub. Ona qarşı İrəvanda 1 mart 2008-ci il qırğını ilə bağlı cinayət işinin açılması (cinayət işi hələ qapanmayıb), erməni generalın müvəqqəti də olsa həbsə salınması həm də buna görə Moskvanın xoşuna gəlməmişdi. Rusiya belə bir addımı özünə qarşı demarş hesab eləmişdi. Eyni zamanda Kremllə razılaşdırılmadan atılan bu addım Nikol Paşinyanın KTMT-ni nüfuzdan salmaq cəhdi kimi qiymətləndirilmişdi.

Şübhəsiz ki, Moskva üçün ən önəmlisi "Rus NATO-su"nun imicini bərpa eləməkdir. Odur ki, böyük ehtimalla, KTMT-nin noyabrın 8-də Qazaxistanın paytaxtı Astanada keçiriləcək növbəti sammitində yeni baş katib məsələsi də diqqətdə olacaq və bu posta Ermənistan təmsilçisi təyin edilməyəcək.

Belə bir addım Moskvanın Paşinyan iqtidarına qarşı etimadsızlığının növbəti təzahürü, hətta sürprizi kimi yadda qala bilər. Hər halda məlumdur ki, Ermənistanın indiki rəhbərliyi bir neçə dəfə Xaçaturovu başqa bir erməni ilə əvəzləməyi təklif eləmişdi. Çünki KTMT rəhbərliyinin Ermənistanın əlində olması İrəvana Azərbaycanla bağlı, Dağlıq Qarabağla bağlı müəyyən psixoloji üstünlük yaradırdı. Bu üstünlüyün İrəvanın əlindən çıxdığını söyləmək mümkündür.

Ümumilikdə Rusiya prezidenti Vladimir Putinin erməni baş nazir əvəzi Nikol Paşinyandan narazılığı sirr deyil. Və bu narazılıq üzə vurulmasa da, getdikcə artır. Paşinyan nə qədər Rusiyaya şirin vədlər versə də, sədaqət andı içsə belə, "çəkist" Putin fərqiyyətdir ki, Ermənistanın indiki rəhbərinin "ürəyi" Qərblə vurur, Kreml ona Qərbin "gizli adamı" kimi, şübhəli nəzərlərlə baxır. Çünki Putin üçün əsas olan bəyanatlar yox, əməli işdir. Təsədüfi deyil ki, Paşinyan az qala, hər fürsətdə Qərbi Rusiyadan üstün tutduğunun anonsunu verir.

Məsələn, az öncə ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik müşaviri Con Boldtonun İrəvanda "Rusiya silahlarından ABŞ silahları alın, bizim silahlar daha keyfiyyətlidir" şirnikləndirici

"Kartlar" açılır: Moskva "üzünü Bakıya çevirir"

Rusiyanın Azərbaycana ehtiyacı artıb; bu həftə Putinin Paşinyana sürprizi gözlənilir; Ermənistanda kritik seçkilər İrəvana düşünmək üçün son müddətdir, yoxsa...; **erməni politoloq: "Qərblə Rusiya arasında oynamaq bizə fəlakət gətirə bilər..."**

açıqlamasına N.Paşinyan dərhal pozitiv reaksiya verərək, bunu istisna etmədiyini demiş, "bizim üçün silah təchizatında heç bir məhdudiyət yoxdur" söyləmişdi. Bununla da Moskvada əlavə qıcıq yaratmışdı. Düzdür, müdafiə naziri David Tonoyan o saat Paşinyanı "təmizə çıxarmağa" çalışmış, "Ermənistan Rusiya silahlarının kifayət etdiyini" demişdi. Ancaq artıq ox yaydan çıxmışdı.

Şübhə yox ki, Rusiya bunların hamısını yadda saxlayır. Yəqin ki, Moskva dekabrda erkən parlament seçkilərinin nəticələrini, daha doğrusu, yeni parlamentin tərkibinin necə olacağını gözləyəcək. Ondən sonra "kartlarını" açmağa başlayacaq. Bu "kartlar" artıq yavaş-yavaş açılmağa başlayıb. Moskva tədricən üzünü Azərbaycana - regionda özünün ən etibarlı tərəfdaşı saydığı ölkəyə çevirməkdədir.

Ən ciddi sınağa isə yəqin ki, Rusiya-Ermənistan hərbi müttəfiqliyi məruz qalacaq. Adekvat surətdə ölkəmizin Rusiya üçün önemi artacaq. Erməni analitiklər bu yöndə heç də nikbin deyillər.

"Ermənistan-Rusiya hərbi-siyasi ittifaqı ciddi böhran içindədir. Hazırkı vəziyyətdə İrəvan və Moskva bir-birinə eti-

bar etmir". Bunu politoloq Armen Ayvazyan deyib. Onun sözlərinə görə, mövcud situasiyada Azərbaycan bölgədə Rusiyanın etibar etdiyi yeganə strateji tərəfdaşdır.

"Əgər Moskvada kimse münafiqəli ərazilərin bir hissəsinin Azərbaycana verilməsinə razı olsa, bu, Ermənistan üçün intihar sayılacaq. Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistanda anti-Rusiya ab-havası hökm sürür. Qərbyönlü QHT-lər və media qurumları Rusiya əleyhinə etirazları daha da qızıdır. Ona görə də Kremlin Azərbaycanı hərbi cəhətdən daha da gücləndirməsi ilə bağlı Ermənistan cəmiyyətinin ciddi narazılığı var. Bu da təsadüfi deyil. Məsələn, 2016-cı ilin aprel döyüşlərində Azərbaycan Ermənistanla döyüşlərdə Rusiya ilə yanaşı, Türkiyə, İsrail və Ukrayna silahlarından da istifadə etdi. Ermənistan hökumətinə gəlincə, İrəvan Qərb və Rusiya arasında balans siyasəti yürütməyə çalışır. Lakin bu, Ermənistan kimi manevr imkanları dar olan bir ölkə üçün qadağan olunmuş oyundur. Başqa sözlə, Qərb-Rusiya münasibətlərinin qınılma həddində olduğu bir vaxtda belə bir cəhd Ermənistan üçün fəlakətə yol açar bilər. Biz elə bir dönmədən keçirik ki, Ermənistanın təhlükəsizliyinin qarantiyası yoxdur. Buna görə

də, Qərblə yox, Rusiya ilə strateji əlaqələri gücləndirmək lazımdır", - deyə o bildirib.

Ayvazyan hesab edir ki, mövcud vəziyyətdə Ermənistan digər ölkələrə deyil, məhz Rusiyaya etibar etməlidir: "Rusiyanın Ermənistanın yeganə strateji müttəfiqi olduğunu nəzərdən qaçırmamaq olmur. Çünki indi İrəvanın ümid etdiyi ABŞ Ermənistanın yox, ərəb ölkələri, Misir və İordaniyanın silahlandırılmasında maraqlıdır. ABŞ bu addımı atarkən İsraili nəzərə alır. Digər yandan, Ermənistanla müqayisədə ABŞ və İsrailin özü də Azərbaycanın güclənməsində maraqlıdır".

Beləcə, "məxməri inqilab"dan sonra 6 aydır qeyri-müəyyənlik zolağına girən işğalçı Ermənistan müttəfiq Rusiya ilə münasibətləri aydınlaşdırmaq zorunda qalıb. Bir yandan da ABŞ-ın İran planları ilə bağlı İrəvana təzyiqləri başlayıb. Belə vəziyyətdə ümidini daha çox Qərblə bağlayan Paşinyan iqtidarının qarşıdakı kritik seçkilərdən sonra hansı qərarları verəcəyi çox maraqlı olacaq. Düşünmək üçün vaxt isə həqiqətin azdır - təxminən bir seçki qədər, uzağı, 45 gün...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Ötən həftə Azərbaycanın Ermənistanı iki ölkə ərazisində olan bütün əsir və saxlanılanları "hamını hamıya" prinsipi üzrə dəyişdirilməsi təklifini verdiyi barədə məlumat yayılıb.

qədər bir sıra tanınmış siyasi xadimlər, diplomatlar, peşəkar hərbiçilər tərəfindən müxtəlif təkliflər, variantlar səsənib. Daha çox cəlb edici təklif isə Azərbaycan sərhədlərini pozduğu üçün ələ keçirilən er-

Bəs Azərbaycan tərəfinin Ermənistanı bütün əsir və saxlanılanları "hamını hamıya" prinsipi üzrə dəyişdirilməsi təklifindən sonra İrəvandan müsbət addım gözlənilirmi?

tanda və işğal olunmuş Dağlıq Qarabağda girov saxlanıldığı, onların bəziləri barədə heç bir məlumatın olmadığı məsələsi də qoyulub. Lakin Ermənistanın beynəlxalq qanunlara əməl etməməsi, BMT-nin Ce-

Ermənistan yenə öz adamını "Rus NATO-su" nun baş katibi etmək istəyir

Politoloq: "KTMT baş katibinin erməni olması..."

Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) baş katibi erməni general Yuri Xaçaturov tutduğu vəzifədən azad edilib. Müvəqqəti olaraq onun yerinə müavini Valeri Semerikov təyin edilib. Bu barədə KTMT-nin rəsmi internet sahifəsi məlumat verib. Məlumatda deyilir ki, Ermənistan tərəfindən qaldırılan cinayət işi və baş katibin KTMT-dən geri çağırılmasına uyğun olaraq Yuri Xaçaturovun vəzifəsinə xitam verilib.

Qeyd edək ki, Ermənistanın istintaq xidməti bu ilin 26 iyulunda Yuri Xaçaturova qarşı 2008-ci ildə ölkədə sənətliliy pozma ittihamı ilə cinayət işi açıb. Bu ittiham ilə də məhkəməyə Xaçaturovun həbsi üçün müraciət edilib. Yuri Xaçaturov 2016-cı ilin sonunda Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin baş qərargah rəisi olub. Bu vəzifədən çıxarıldan sonra KTMT baş katibi vəzifəsinə gətirilmişdi. Ermənistan çalışır ki, bu dəfə də KTMT baş katibi vəzifəsinə erməni hərbiçinin seçilməsinə nail olsun.

Bəs işğalçı ölkə buna nail ola biləcəkmi? "Rus NATO-su" kimi də adlandırılan KTMT-yə erməninin sədrlik etməsi Ermənistanı hansısa üstünlüklər gətirirmi?

Politoloq **Əhəd Məmmədli** "Yeni Müsavat"a öncə bildirdi ki, Yuri Xaçaturovun KTMT baş katibi postundan uzaqlaşdırılmasına nail olmaq Paşinyanın qələbəsidir: "Paşinyan çətinliklə də olsa Yuri Xaçaturovun istefaya göndərilməsinə nail ola bildi. Əvvəla, bu, o deməkdir ki, hansısa məsələdə Vladimir Putinlə Paşinyan anlaşsınlar. Çünki Putin istəməsəydi, Xaçaturovun KTMT baş katibi postundan istefaya göndərilməsi mümkün deyildi. İkincisi, Putinlə Paşinyan arasında razılaşmalar artıq mümkün olmağa başlayarsa, bu, Azərbaycan üçün yaxşı xəbər deyil. Putin Paşinyanla anlaşsa və bununla bərabər Ermənistan Qərblə də ən azı indiki münasibətlərini qoruyub saxlaya bilsə, bu, Azərbaycan üçün mənfi nəticədir. Robert Köçeryana qaldıkdə isə, ona sahibi Putin nə deyəcək, o da onu edəcək. Qarabağ klanı əvvəlki kimi Ermənistanı daha söz sahibi olmayacaq. Göründüyü kimi, Moskva da bu realıqla razılıq. Qarabağ klanının üzvlərindən olan Yuri Xaçaturovun istefaya göndərilməsi bunun növbəti təzahürüdür. Paşinyan daxili siyasətdə növbəti qələbəsini parlamentin buraxılması və növbədənkenar parlament seçkilərinin keçirilməsinə nail olması ilə qazandı. Azərbaycan Ermənistanı qarşı təzyiqlərini işə salmalıdır. Əlbəttə Ermənistan çalışacaq ki, yenə də KTMT-yə sədr erməni hərbiçi təyin edilsin, lakin bu dəfə Köçeryan və Qarabağ klanının deyil, Paşinyan iqtidarının istədiyi kadr olsun. KTMT-yə sədrliyin erməni hərbiçidə olması Xaçaturovun dövründəki təcrübəyə əsaslanaraq Ermənistan üçün xüsusi üstünlüklər gətirmir. Erməninin "Rus NATO-su"na rəhbərliyinin Ermənistanı hansı üstünlüklər gətirib-gətirmədiyi Azərbaycanla müharibə alovlanacağı halda daha dəqiq belli olar. İstisna deyil ki, sabah Azərbaycanla Ermənistan arasında müharibə olsa və KTMT-nin başında erməni hərbiçi dursa, həmin erməni öz imkanlarından Ermənistanı dəstək üçün istifadə etməyə çalışa bilər. Ancaq bu məsələ də əslində Rusiya rəhbərindən asılıdır. Rusiya prezidenti istəməsə, KTMT-nin baş katibi olan şəxs real addım ata bilməz. Çünki KTMT-nin əsl sədri və sahibi Vladimir Putindir".

□ ETİBAR, "Yeni Müsavat"

Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin qaytarılması tezləşə bilər

Azərbaycanın Ermənistanı təklifinin bu dəfə nəticə verəcəyi istisna olunmur

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, hələ ki Bakının bu xoşməramlı təklifinə İrəvandan reaksiya gəlməyib. Məntiqlə Nikol Paşinyan hökuməti həqiqətən öz əsas qonşuları ilə normal münasibətlərdə maraqlıdırsa, o zaman təklifə müsbət cavab verməlidir.

Hazırda Azərbaycanda Ermənistanın üç vətəndaşı saxlanılır - Arsen Baqdasaryan, Karen Kazaryan və Zaven Karapetyan. Onlar diversant və hərbi cinayətkarlardır. Ermənistanın isə rəsmi etiraf etdiyi 3 azərbaycanlı onlarda əsirlikdədir. Bunlar Dilqəm Əsgərov, Şahbaz Quliyev və Elnur Hüseynzadədir.

2014-cü ilin yayında erməni işğalı altında olan doğma rayonları Kəlbəcərdə doğmalarının məzarını ziyarət etməyə gedən və orada Ermənistan ordusu tərəfindən girov götürülən Dilqəm Əsgərovun və Şahbaz Quliyevin azad edilməsi hələ də mümkün olmayıb. 4 ildən artıqdır hər iki girov qanunsuz olaraq Dağlıq Qarabağda Şuşa həbsxanasında işgəncə altında saxlanılır. Onların azad edilməsi üçün indiyə

məni hərbiçiləri ilə dəyişdirilməsi olub.

Qeyd edək ki, Arsen Baqdasaryan 2014-cü ilin dekabrın 26-da qoşunların təmas xəttində, Azərbaycan ordusu tərəfindən tutulub. Məhkəmənin hökmü ilə o, 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. O, Ermənistanın keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyanın əmri ilə Azərbaycana qarşı cinayət törətdiyini etiraf edib.

Ermənistan hakimiyyəti bir sıra beynəlxalq təşkilatların, Azərbaycan tərəfinin kəlbəcərli girovlarla, eyni zamanda Elnur Hüseynzadə ilə bağlı müraciətlərini bütün beynəlxalq konvensiyaları pozaraq qulaqardına vurub.

Kəlbəcərli girovların azad edilməsi üçün beynəlxalq təşkilatlarda iş aparan Demokratiya və İnsan Haqları İnstitutunun rəhbəri Əhməd Şahidov bildirdi ki, girovların azad edilməsi, Azərbaycanda həbsdə olan erməni diversantlarla dəyişdirilməsi məsələsi artıq dəfələrlə bir çox beynəlxalq təşkilatlarda, o cümlədən ATƏT-in toplantısında qaldırılıb: "Bu ilin sentyabrında Polşanın paytaxtı Varşava şəhərində ATƏT-in Demokratik İnstitutlar və İnsan Haqları Ofisinin təşkil etdiyi illik sammitdə çıxışında əsirlərin azad edilməsi məsələsi qaldırılıb. Hətta hazırda yüzlərlə azərbaycanlının qanunsuz olaraq, Ermənistan

nevə Konvensiyasının tələblərini kobud surətdə pozması səbəbindən əsirlərin nəinki qarşılıqsız olaraq azad edilməsi, hətta Azərbaycanda həbsdə olan erməni diversantlarla dəyişdirilməsi mümkün olmur.

Ermənistanın yeni hökumətinin uzun müddətdən bəri yürüdülmüş bu yanlış siyasətə son qoyması arzu ediləndir. İrəvan bilməlidir ki, əsirlərin dəyişdirilməsi tərəflər arasında etimad mühiti yarada bilər. Bu müddət ərzində Azərbaycan tərəfi dəfələrlə beynəlxalq platformalarda bu barədə məsələ qaldırıb, Ermənistan tərəfinə müraciətlər etmişik. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan hökuməti beynəlxalq qanunvericiliyin tələblərinə məhəl qoymur. Düşünürəm ki, Ermənistanın yeni hökuməti məsələyə daha pragmatik yanaşacaq və girovların dəyişdirilməsinə müsbət cavab verəcək. Çünki bu, ilk növbədə münasibətlər arasında etimad mühitinin yaranmasına gətirib çıxara bilər. Ermənistan tərəfi diversantlarla girovların dəyişdirilməsinə müsbət yanaşmasa, təbii ki, məsuliyyət Ermənistanın üzərində qalacaq. Ermənistan tərəfi əsirlərin dəyişdirilməsində maraqlı olmalıdır. Ümid edək ki, bu dəfə Ermənistan tərəfi razılığa gələcək".

□ E.SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Ərdoğan Tramp və Putinlə görüşəcək: "Parisdə danışıqlar aparmaq fürsətimiz olacaq"

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan 10-11 noyabr tarixlərində Parisə səfəri zamanı Rusiya və ABŞ liderləri Vladimir Putin və Donald Tramp ilə görüşməyi planlaşdırır (Report).

"RIA Novosti" xəbər verir ki, Türkiyənin dövlət başçısı bunu ölkəsində ikigünlük səfərdə olan ukraynalı həmkarı Petro Poroşenko ilə keçirilən birgə mətbuat konfransında deyib.

"10-11 noyabr tarixlərində Parisdə bizim cənab Tramp, həmçinin cənab Putin ilə danışıqlar aparmaq fürsətimiz olacaq", - deyərək Ərdoğan bildirib.

Yanlış əməliyyatların sayı artıb - günahkar kimdir?

Adil Qeybullayev: "Buna ekspertiza qərar verməlidir..."

Azərbaycanda əməliyyatdan sonra ölüm hallarının sayı getdikcə artır. Ötən gün daha bir qadın mədəkiçiltmə əməliyyatı zamanı dünyasını dəyişib. Modern.az-ın yaydığı məlumata görə, Sevinc adlı xanım mədəkiçiltmə əməliyyatına girib və gecə saatlarında həyatını itirib. Bakı Dəmiryol Xəstəxanasının işçisi olduğu bildirilən xanımın azyaşlı övladı da var.

Bundan başqa xəstələrin səhv əməliyyat edilməsinin və onun yaratdığı fəsadların da sayı az deyil. Oktyabrın 1-də Bakıda 160 nömrəli sənişin avtobusunun qatarla toqquşması nəticəsində yaralanan Novruz Salmanovun vəziyyəti ağır olaraq qalır. Buna səbəb xəstənin 3 saylı Sabunçu xəstəxanasında səhv əməliyyat edilməsidir. Salmanovun anasının bildirir ki, oğlu rentgen olunub və müəyyən edilib ki, əməliyyat düzgün aparılmayıb.

Bəs, səhv əməliyyatların qarşısı necə alınmalı, pasiyentlər həkim seçərkən nələrə diqqət etməlidir? Əsas sual, günah hər zaman həkimdədirmi?

"Yeni Müsavat" mövzu ilə bağlı tibb elmləri doktoru, həkim **Adil Qeybullayev** ilə əlaqə saxlayıb. O bildirdi ki, əməliyyatların səhv və ya düz aparılması ilə bağlı ekspertiza qərar verməlidir: "Mütəxəssislər yığışib komissiya yaratmalıdır, onların nəzarəti altında ekspertiza aparılmalıdır. Əməliyyatların funksional nəticəsi olmalıdır, funksional nəticəsi yoxdursa, deməli adekvat deyil. Bəzən əməliyyatdan əvvəl xəstənin durumu ağır olur. Buraya ağır qanamalar, orqanların əzilmələri, ürək damarlarının zədələnməsi və s. daxildir. Bu əməliyyatlardan sonra xəstənin vəziyyəti kritik olur. Əsas iş həkimin üzərinə düşür. Çünki bu cür əməliyyatlardan sonra xəstələr nəzarətdə saxlanılmalıdır. Əgər əməliyyat optimal olmayıbsa, xəstə problem yaşayırsa, vəziyyəti pisləşirsə, deməli, həkim məsuliyyət daşıyır. Təəssüflər olsun ki, əməliyyatlardan sonra ölüm halları baş verir. Son vaxtlar mədəkiçiltmə əməliyyatlarının sayı artıb. Bu əməliyyatlarda mədənin dib hissəsindəki tikiş yerinin buraxılması fəsadlar yaradır. Əməliyyat zamanı problem yarandıqda xəstə nəzarətə götürülüb, əməliyyat vaxtında bitirilməlidir. Vaxtında müdaxilə olunmayanda xəstələr problem yaşayır. Əməliyyata girən pasiyent əməliyyatdan öncə ciddi və diqqətlə müayinə olunmalıdır. Ölüm halı ilə bağlı ekspertiza cavabı olmalıdır ki, biz kimisə mühakimə edə bilək. Bəzən həkimlərin səhvi olmur, lakin ittiham edilir. Kök xəstələrin əməliyyatı risklidir. Onların narkozu keçirməsi, əməliyyatdan sonrakı problemlər və s. halların baş verməsi qaçılmazdır. Həkimlər vaxtında optimal yardım etməlidir".

Həkim xəstələrin dövlət xəstəxanalarından çox özəl xəstəxanalara meyl etməsindən də danışdı: "Həkimlər də əməliyyatları özəl xəstəxanada keçirməkdə maraqlıdır. Çünki pullu xidmətdir. Özəl xəstəxanalarda avadanlıqlar daha müasirdir. Dövlət xəstəxanalarında bəzi avadanlıq tapılmır. Həkimlər də özəl xəstəxanalarda əməliyyat etməyə meyl edir. Bundan əlavə bir məsələ də var ki, mənə narahat edir. Bu günlərdə özəl xəstəxanalarda yoxlamalar aparılır. Yoxlamalar zamanı xəstəxanadakı serverdə olan bütün məlumatlar götürülür. Bu, düzgün deyil. Xəstələrin sirləri var. Estetik, ginekoloji əməliyyat keçirən insanlar var, onlar bunların bilinməsinə istəmir. Amma nə vaxtsa, xəstəxanadan götürülən məlumatlar yayıla bilər. Bu isə doğru deyil, xəstələrin hüquqlarını pozur".

□ **Könül İBRAHİM,**
"Yeni Müsavat"

Sabiq deputat Hacı Qalib Salahzadə ilə Bakı şəhər sakini, mülkiyyətçi Seymur Quliyev arasında çekişmə davam edir. "Yeni Müsavat" a müraciət edən S.Quliyev, Hacı Qalib Salahzadənin ona məxsus 3 və 2 mərtəbəli evlərini əşyaları ilə birlikdə yerlə bir edərək, torpağını özəlləşdirməsi ilə bağlı şikayətçi olub. Vətəndaşın sözlərinə görə, evləri talan edilib, əşyaları oğurlanıb, həyətini dağıdıb.

Hacı Qalib vətəndaşın villasını dağıdıb, həyətini avtodayanacağa çevirdi

Bakı sakini: "Qalib Salahzadə əhalinin çimərliyə yolunu da hündür dəmir hasarla bağladı"

Hacı Qalib

Seymur Quliyev

Hazırda fakt üzrə Cinayət Məcəlləsinin 186-cı - əmlakı qəsdən məhv etmə və ya zədələmə və 188-ci - torpaq üzərində mülkiyyət, istifadə və ya icarə hüququnu pozma maddələri ilə cinayət işi davam etdirilsə də, S.Quliyev hüquqlarını bərpə edə bilmir.

"Yeni Müsavat" a danışan şikayətçi başına gələnləri belə izah etdi: "2012-ci ildə mən xaricdə olarkən, Sabunçu rayonu, 14-cü polis bölməsinin tədqiqatçısı mənə zəng vuraraq, bildirdi ki, Qalib Salahzadənin qardaşının həyat yoldaşı Salahzadə Rəhilə mənə şikayətçi olub. Guya mən üç silahlı şəxsle birgə onun mülkiyyətinə basqın etmişəm. Mən dərhal Bakıdakı vəkiliyə müraciət elədim ki, bu məsələni araşdırsın. Bir müddətdən sonra Azərbaycana gəldim, həmin müstəntiqə görüşdüm. Mənim evimə və ərazimə baxdı. Evimin bütün sənədlərini ona təqdim elədim. İşə baxdıqdan sonra müstəntiq hər şeyin qanuni olduğunu əmin oldu və işi bağladı. Rəhilə Salahzadə işə iddiasında həmin ərazinin özünə məxsus olduğunu bildirmişdi. 2002-ci ildən mənə məxsus olan torpağı qeyri-qanuni yolla əldə etdiyi bələdiyyə sənədi ilə öz adına keçirib. Mənimlə yanaşı qonşumun da torpağını zəbt edib. Qadının adından polisə saxta bələdiyyə sənədi və qəbz təqdim edən də elə Qalib Salahzadə idi. Həmin saxta sənədlərdə yazırdılar ki, guya mən mülkiyyətimdə olan torpaq bələdiyyənin olub və 2003-cü ildə köhnə manatla 37 milyona Rahilə Salahzadəyə satılıb. Həmin qəbz "Tərəqqi" şirkəti tərəfindən çap olunmuşdu. Biz o şirkətə müraciət elədikdən sonra bizə bildirdilər ki, həmin qəbz 2005-ci ildə Bilgəh bələdiyyəsi tərəfindən sifariş olunub. Yeni Qalib Salahzadənin polisə saxta sənəd təqdim etdiyi rəsmən təsdiqləndi. 2005-ci ildə çap edilən qəbzdən Bilgəh Bələdiyyəsi 2003-cü ildə necə istifadə edə bilərdi? Buna baxmayaraq nə Rəhilə xanım, nə Bilgəh bələdiyyəsinin işçiləri məsuliyyətə cəlb olunmayıblar".

Seymur Quliyev bildirdi ki, bütün bu proseslər Hacı Qalibin deputat olduğu dövrdə baş verdiyindən, ona qarşı nə qanuni, nə də inzibati yolla hər hansı mübarizə aparmaq mümkün olmayıb: "2012-ci ildə bağbanım mənə zəng vurub dedi ki, Qalib Salahzadə qonşumla aramızda olan taxta hasarı sındırıb, daş hasar hörmək istəyir. Məqsədi həm mənə, həm də qonşumun torpağını öz ərazisinə qatmaq idi. İki torpaq ümumilikdə 50 sotdan çox idi. Bağ evimə gəlib gördüm ki, Qalibin rəhbərliyi altında fəhlələr işləyir. Özü də orada idi. Mən ondan hansı əsasla bu işi gördüyünü soruşdum. Dedi ki, ümumiyyətlə, burada bütün ərazilər ona məx-

sudur. Mən də həmin ərazinin ona məxsus olduğunu göstərən sənədləri tələb etdim və qanunsuz hərəkətləri ilə bağlı prezidentə, Milli Məclisə şikayət edəcəyimi bildirdim. İstehza ilə dedi ki, kimə istəyirsən şikayət

zadəyə verib. Bu sənəd verildən sonra Hacı Qalib mənim evimi 2012-2015-ci illər ərzində hissə-hissə dağıdıb".

S.Quliyev onu da vurğuladı ki, həmin sərəncam məhkəmə tərəfindən qanunsuz elan

edilsə də, qərar icra olunmur: "Biz həmin sərəncamı məhkəməyə verdik. Bakı şəhər 2 saylı İnzibati-İqtisad Məhkəməsi sərəncamı ləğv etdi. Buna baxmayaraq Hacıbala Abutalıbov məhkəmənin qanunsuz saydığı sərəncamı müdafiə etməyə davam etdi. Ali Məhkəmədə də bizim xeyrimizə ədalətli qərar verildi, Hacı Qalibin sərəncamı ləğv edildi. Hacıbala Abutalıbovun nə marağı var idi ki, məhkəmə qərarını icra etmədi? 2018-ci ilin may ayında Respublika Prokurorluğunda təzədən cinayət işi açılıb. İndi də Daxili İşlər Nazirliyinin Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə işə baxılır. Biz yenidən bu yolun açılması ilə bağlı Respublika Prokurorluğuna müraciət etdik. Prokurorluq öz növbəsində Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçı əvəzi Eldar Əzizova müraciət edib. Ancaq hələ də bu yol bağlı olaraq qalır. Yolun açılması üçün 35 sakinin imzası ilə şikayət göndərilib. Mən aidiyyəti orqanlarda xahiş edirəm ki, günahkar şəxslər məsuliyyətə cəlb olunsun və mənim mülkiyyətimə dəyən zərər ödənilsin, əhalinin çimərliyə gedən yolu bərpə edilsin. Həmçinin Konstitusiyasının Mülkiyyət hüququ ilə bağlı 29-cu maddəsinə xatırlatmaq istəyirəm ki, mülkiyyət toxunulmazdır və dövlət başçısı bunun təminatçısıdır".

M. MƏRD,
"Yeni Müsavat"
Fotolar müəllifindir

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

•• tən həftə də Dağlıq Qarabağ mövzusunda açıqlamalar daha çox diqqət çəkdi, nöinki problemin həlli yönündə atılan hansısa praktik addım. ATƏT-in Minsk Qrupunun bölgəyə son səfəri də bu realığı dəyişə bilmədi. Əksinə, konfliktin həllində Minsk Qrupunun artıq yararsız bir qurum olduğu növbəti dəfə üzə çıxdı.

Horadızda 2 top mərmisinin gilizi tapıldı

Füzuli rayonunda hərbi sursat tapılıb. Ərazilərin Minalardan Təmizlənməsi üzrə Milli Agentlikdən (ANAMA) Trend-ə verilən məlumata görə, srağagün saat 10:40-da Daxili İşlər Nazirliyinin "102" Xidməti-Zəng mərkəzi sistemindən və saat 11:17-də Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Böhran Vəziyyətlərində İdarəetmə mərkəzindən Agentliyə Füzuli rayonu, Horadız şəhəri ərazisində partlamamış hərbi sursatın tapılması barədə məlumatlar daxil olub.

Məlumatlara əsasən Agentliyin xüsusi mobil çevik əməliyyat qrupu və Füzuli rayon Polis şöbəsinin əməkdaşları dərhal həmin əraziyə göndərilib. Agentliyin mütəxəssisləri və Daxili İşlər Nazirliyinin Füzuli rayon Polis şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən birlikdə yuxarıda adı qeyd olunmuş ərazidə əkin sahəsinə baxış keçirilib. Aparılan təcili təxirəsalınmaz operativ əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Agentliyin mütəxəssisləri tərəfindən 2 ədəd top mərmisinin boş gilizi aşkar olunub, götürülərək Agentliyin mərkəzi məhəvəmə ərazisinə daşınıb. Gilzlərin tapıldığı yerin ətrafında 1 000 kv.m əraziyə yerüstü baxış keçirilib, əlavə təhlükəli əşya və qurğu aşkarlanmayıb.

Ümumilikdə Agentlik tərəfindən 01 yanvar - 03 noyabr 2018-ci il tarixlərində Ağdam, Ağcabədi, Ağstafa, Astara, Abşeron, Daşkəsən, Beyləqan, Biləsuvar, Bərdə, Cəlilabad, Füzuli, Tərtər, Tovuz, Qazax, Qax, Qaradağ, Naftalan, Goranboy, Göygöl, Yevlax, Xızı, Şəmkir, Salyan, İsmayıllı, Lənkəran rayonları, Bakı, Gəncə və Sumqayıt şəhərləri ərazisində 28 ev və həyətyanı sahəyə, 22 əkin sahəsinə, 1 fərdi yaşayış evinin qarşısına, 2 ferma ərazisinə, 17 otlaq sahəsinə, meşə massivinə, su kanalına, çay sahilinə, Ağstafa su anbarının ətrafına, kənd qəbiristanlığının yaxınlığına, meişət tullantıları ərazisinə, yol kənarına, dəmiryolu xəttinin yaxınlığına, elektrik deposuna, orta məktəbin və təhsil şöbəsinin zirzəmisinə, RPŞ-nin inzibati ərazisinə, hərbi hissənin yaxınlığına, Avtovağzal ərazisinə, hava limanı ərazisinə, Yuxarı Qarabağ kanalına, "ADY Container" MMC-nin inzibati ərazisinə, SHXÇDX-nin anbarına, Qarqar çayına, Araz su nasosu stansiyasının yaxınlığına, beton zavod və bazar ərazisinə baxış keçirilib, 5,287 ədəd partlamamış hərbi sursat, 1 ədəd silah, 2 ədəd piyada əleyhinə mina, 10 ədəd tank əleyhinə mina və 73 kq partlayıcı maddə (ammonit № 6 JV-200) aşkar olunaraq zərərsizləşdirilib, 395,703 kv.m ərazi yoxlanılıb.

İşğalçıya verilən axırınca möhlət - seçkilər... və Qarabağ

Ermənistanın yeni rəhbərliyinin status-kvonu uzatmaq üçün manevr imkanları daralır; **rusiyalı tanınmış analitik: "Ermənistanın düşünməyə vaxtı qalmayıb..."**

Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov isə bəyan elədi ki, Ermənistanda siyasi situasiya sabitləşməyincə Dağlıq Qarabağla bağlı hər hansı ciddi anlaşmanın əldə olunması mümkün olmayacaq. Guya Azərbaycan, nə də sülh nizamlanması prosesində əsas vasitəçi kimi Rusiya Sərkisiyanla Dağlıq Qarabağ problemini dair heç bir ciddi danışıq aparmayacaq".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri tanınmış rusiyalı politoloq **Vitali Arkov** azar-az saytının rusdilli versiyasına deyib. Onun sözlərinə görə, fakt-faktlığında qalır: "Elə XİN başçıları səviyyəsində də ciddi dialoqun anlamı yoxdur. Ona görə ki, Ermənistanda parlament seçkilərindən və baş nazir seçildəndən sonra hökumətdə kadr dəyişiklikləri, o cümlədən xarici siyasət idarəsi ilə bağlı dəyişiklik istisna edilmir".

Azərbaycanın məsələdə mövqeyinə gəlincə, rusiyalı politoloq hesab edir ki, Bakı konfliktin dinc həllinə sadıq qalacaq. "Ümid eləmək istəyirəm ki, Azərbaycan beynəlxalq münasibətlərin məsuliyyətli iştirakçısı kimi konfliktin hərbi yolla həllindən ötrü Ermənistandakı sabitlikdən istifadə etməyəcək", - deyə o, əlavə edib.

Maraqlıdır ki, bu arada Ermənistanın baş nazir əvəzi **Nikol Paşinyan** növbəti dəfə işğal altındakı Dağlıq Qarabağa gəlib, burada separatçı rejimin başçısı **Bako Saakyanla** görüşüb. Görüşün detalları və motivi barədə heç nə deyilmir. Yalnız belə məlumat keçib ki, Saakyanla söhbətdən sonra Paşinyan bir neçə

mövlüyünə (!) məzuniyyət götürüb. Diqqəti çəkən həm də Paşinyanın budəfəki qanunsuz ziyarətinin ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə səfərviri Con Boltonun bölgəyə səfərindən az sonraya təsadüf etməsidir.

Bəs erməni baş nazir işğal altındakı Qarabağa bu dəfə niyə gedib?

"Belə bir qeyri-rəsmi səfər Con Boltonun Qarabağ mövzusunun da qaldırıldığı İrəvan səfərindən sonra baş verir. Erməni şərhçilər Bolton gedəndən sonra çoxlu nəticələr çıxardılar. Ən başlıcası isə budur: ABŞ Qarabağı özünün anti-İran proqramı çərçivəsində bir plasdarm kimi görür".

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bunu digər rusiyalı tanınmış politoloq **Qriqori Trofimçuk** Vzglad.az saytına müsahibəsində deyib. Onun sözlərinə görə, Ermənistanın baş nazir əvəzinin Qarabağa "qeyri-rəsmi", sanki istirahətə getməsi belə bir rəy yaradır ki, oradakı görüş zamanı məhz bütün bu ən ciddi məsələlər müzakirə olunub.

Rusiyalı analitik hesab edir ki, İrəvanın düşünmək üçün vaxtı qalmayıb. "Vaşinqton Ermənistanı tələsdirməyə başlayıb. Bundan dolayı Nikol Paşinyan başa düşmək istəyir ki, Serj Sərkisiyanın əlaltısı olan Bako Saakyan nə dərəcədə stavka edə bilər, yoxsa onu da öz vəzifəsindən yola salmaq lazımdır? Bu yaxınlarda Saakyanın özünün də Qərbə etdiyi səfərləri yaddan çıxarmaq lazım deyil. Həmin səfərlər zamanı eyni

mövzular müzakirə edilib. Amma Nikol Paşinyan onların mahiyyətində xəbərdar ola bilməz. Saakyanın Qərblə mümkün paralel anlaşması yəqin ki, Paşinyanı ən çox narahat edir. Belə demək olar ki, qeyri-müəyyənlik zolağına sürüşüb düşən İrəvan hələ ki Qarabağa necə lazımdır nəzarət edə bilmir. Burada artıq "məzuniyyət" hayında olmağa dəymir", - deyə politoloq vurğulayıb.

Bütün hallarda, ən uzağı, 9 dekabr parlament seçkilərindən sonra bu qəbildən suallara və qeyri-müəyyənliklərə aydınlıq gələcəyini söyləmək olar. O zaman Ermənistanın yeni rəhbərliyi istəşə də, istəməşə də konkret qərar verməli olacaq. Bu qərarlar da Dağlıq Qarabağ məsələsinin həll perspektivinə birbaşa təsir edəcək. Hətta pasivliyin özü də artıq mövqə demək olacaq. Çünki Azərbaycan sonsuzadək Ermənistandaxili situasiyanın sabitləşməsinə gözləmək fikrində deyil. Bakı, uzağı, seçkilər bitənədək düşmənlə tərafə daha bir şans verə və gözləyə bilər.

Məhz seçkilərdən sonra bəlli olacaq ki, Paşinyan hökuməti Qarabağ problemi ilə nə eləmək istəyir? Onun həlli yönündə konstruktiv danışıqlara hazırkıdır, yoxsa "münaqişə Azərbaycanla Dağlıq Qarabağ arasındadır" deyib yə-nə yaxasını kənara çəkməyə çalışacaq? İkinci halda Azərbaycan Qarabağ dünyünü birtərəfli qaydada əçməli olacaq - hərbi yolla...

Noyabrın 5-dən ABŞ-ın İrana qarşı embarqolarının növbəti - ikinci və daha sərt dalğası başlayır. ABŞ prezidenti D.Tramp bəyan edib ki, bu təqvimdən sonra İranda əməkdaşlıq edən dövlət və şirkətlər ABŞ-la işləyə bilməyəcək. Lakin buna baxmayaraq, ABŞ İrana qarşı tətbiq etdiyi sanksiyalarında bəzi yumşalmalar edib.

Belə ki, ABŞ Yaponiyaya İrana qarşı tətbiq etdiyi sanksiyalardan kənarlaşdıraraq, onun bu ölkədən xam neft ixrac etməsinə maneə yaratmayacaq. Yaponiyaya neft ixracında İran nefti cəmi 5 faiz paya malikdir. ABŞ-ın sanksiyaları ərəfəsində topdan neft alqısı ilə məşğul olan yapon şirkətləri İran ilə ticarəti dayandırır. Eləcə də bezi Hindistan mənbələri Vaşinqton rəhbərliyinin Hindistanın İranda xam neft idxal etməyə davam etməsinə icazə verdiyini bildirib. Sözügedən qaynaqlar, buna görə Yeni Dehlinin İranda 2019-cu ilin mart ayına qədər İranda 2.5 milyon ton xam neft idxal edə biləcəyini ifadə edib. Eyni zamanda ABŞ Türkiyəni də İrana qarşı sanksiyalar siyasətindən azad edib. Türkiyənin Enerji və Təbii Ehtiyatlar naziri Fatih Dönmez ABŞ-ın İran sanksiyalarından Türkiyəni azad etməsilə bağlı qərarın sevincli olduğunu deyib.

"Yeni Müsavat"a danışan politoloq **Elxan Şahinoğlu** söyləyib ki, tətbiq edilən sanksiyalar İranın vəziyyətini daha da ağırlaşdıracaq: "Tramp dediyini yenə də edir. Doğrudur, Amerika bəzi istisnalar edib, ancaq bu da müvəqqətidir. İstisna etməsinə rəğmən, artıq İran 50 faiz neftini dünya bazarına çıxara bilməyəcək. Çünki alıcı olmayacaq. Hətta sanksiyalara qarşı çıxan Avropa və Çinin şirkətləri belə, İranda əməkdaşlığı məhdudlaşdırıblar. Artıq Çinin iki şirkəti İranda tərki edib. Halbuki Çin də bu sanksiyaların əleyhinə idi. Avropa İttifaqı demişdi ki, biz öz şirkətlərimizi sanksiyalardan qoruyacağıq. Ancaq görürük ki, Avropa şirkətləri özləri İranda tərki edirlər. Səbəb də odur ki, Amerika bazarı daha böyükdür və on-

Bu gün ABŞ-ın İrana qarşı ən sərt sanksiyaları işə düşür: Azərbaycanı nə gözləyir?

Elxan Şahinoğlu: "Bu vəziyyətdə biz də gələcəyimizi proqnozlaşdırıb addımlar atmalıyıq..."

Elxan Şahinoğlu

lar bu ölkənin sanksiyaları ilə üz-üzə gələcək istəməzlər. Amerikada

həmin şirkətlərin səhmləri, banklarında pulları var. Ona görə də düşünürük ki, ABŞ-ı itirincə kiçik bazar olan İranda itirəcək. Bu baxımdan prosesin gedişatı İran üçün olduqca çətin olacaq. Bəli, müəyyən müddət Yaponiyaya, Hindistana neft sata biləcək. Ancaq getdikcə ondan neft almaq istəyənlərin sayı azalacaq. İranın da iqtisadiyyatı neft satışının üzərində qurulub. Əgər sanksiyalara qədər İranda vəziyyət ağır idisə, küçə və meydanlarda mitinqlər keçirilirdisə, sanksiyalar işə düşdükdən sonra İranda vəziyyət bir qədər də ağırlaşma bilər.

Politoloqa görə, bu məqamda Azərbaycan da ciddi şə-

kildə düşünməlidir: "İranda vəziyyət axarından çıxarsa bu, qonşu dövlətlərə, o cümlədən də Azərbaycana problemlər yarada bilər. Ona görə də biz də hadisələrin gələcək inkişafını proqnozlaşdırmalıyıq. Doğrudur, Türkiyə, İran, Azərbaycan xarici işlər nazirləri İstanbulda görüşdülər. Azərbaycan və Türkiyə nazirləri bəyanat verdilər ki, birtərəfli sanksiyaların əleyhinədir. Ancaq burada da xoşagəlməz hal baş verdi. Belə ki, İran xarici işlər naziri çıxışında dedi ki, biz Dağlıq Qarabağ münafişesinin həllində maraqlıyıq. Niyə demir ki, Dağlıq Qarabağ münafişesinin Azərbaycan ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllində maraqlıyıq. Yene də görürük ki, müəyyən oyunlar aparılır. Azərbaycan, Türkiyə və

bölgədəki vəziyyəti gərginləşdirə bilər. Üstəlik, İranın daxilində artıq müəyyən proseslər gedir. Orada silahlı toqquşmalar da baş verə bilər. Biz istəmərik ki, İran Suriyanın, İraqın gününə düşməsin. Çünki İran bizim qonşumuzdur. Lakin baş verəcəksə də bu, bizim istəyimiz xaricində olacaq. İran Suriyaya bənzəməyəcək. Orada daha dəhşətli olaylar yaşana bilər. Buna qədər İranda müəyyən siyasi islahatlar da aparılmadı. Oradakı azərbaycanlıların hüquqları müəyyən qədər tanınmadı. Əvvəl İran parlamentində bu cür mövzular müzakirə olunmazdı. Ancaq indi müşahidə edirik ki, artıq belə məsələlər İran parlamentinə də çıxıb. Cənubi Azərbaycandan seçilən deputatlar belə məcbur qalıb İran

parlamentində deyirlər ki, niyə Ərdəbilə maliyyə yardımını artırmırsınız, Urmiya gölü nə üçün quruyur, hansı səbəbdən kreditlər ancaq İranın mərkəzi bölgələrinə cəmlənib, Ərdəbilə, Təbrizə yatırımlar qoyulmur? Bu fikirlər artıq son zamanlar İran parlamentinə çıxır. Demək ki, onlar özləri təhlükənin İranda yaxınlaşdığını anlaşırlar. İran Azərbaycana yaxınlaşmağa məcburdur. Çünki sanksiyaları yarmalıdır. İstanbul görüşü daha çox Tehranın işinə yarayırdı ki, sanksiyalar yarılacaq, qonşu dövlətlərlə əməkdaşlıqdan uzaqlaşmasınlar. Biz bu məsələdə İranda dəstəkləyirik və İranda əməkdaşlığı davam etdirəcəyik. Ancaq İran da bizim problemlərimizlə bağlı diqqətli olmalıdır. Nəhayət ki, Qarabağ məsələsində qətiyyətli mövqeyə ortaya qoyulmalıdır. Hətta bu ağır vəziyyətdə belə, Qarabağla bağlı birtərəfli mövqeyə ortaya qoyurlar. Adama da təsir edən budur. Onlar Ermənistanla mesaj göndərmək əvəzinə, deyirlər ki, Dağlıq Qarabağ münafişesinin həllində maraqlıyıq. Məsələ də budur".

Qİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

Türkiyə-ABŞ münasibətlərində "yaşıl işıq"...

Toğrul İsmayıl: "Sanksiyalar aradan qalxsa da problemlər hələ qalır"

ABŞ Xəzine Nazirliyi Türkiyənin daxili işlər naziri Süleyman Soylu və ədliyyə naziri Əbdülməhid Güle qarşı sanksiyaları ləğv edib. Bu barədə nazirliyin saytında yer alan açıqlamada bildirilir.

Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Həmid Aksoy da açıqlamasında ABŞ ədliyyə naziri Cef Sessions ilə ABŞ daxili təhlükəsizlik naziri Kirsjten M.Nielsene qarşı sanksiyaların ləğv olduğunu deyib.

Ekspertlər iki ölkə arasındakı sanksiyaların aradan qaldırılmasının son illərdə gərginləşən münasibətlərə ciddi təsir edəcəyini bildirirlər. Yaxın gələcəkdə ölkələr arasında əlaqələrin yaxşılaşacağı ehtimal edilir. Xüsusilə bu günlərdə Amerikanın İrana qarşı tətbiq etdiyi sanksiyaların növbəti mərhələsinin başladığı bir vaxtda qaradaş ölkə ilə bağlı bu qərarın verilməsi Birləşmiş Ştatların bölgədə Türkiyəyə verdiyi önəmini nə qədər mühüm olması ilə izah edilir. ABŞ-ın Türkiyə-Rusiya arasındakı yaxın əlaqələrə kölgə salmaq üçün də belə bir qərar verə biləcəyi vurğulanır.

Türkiyədə yaşayan azərbaycanlı politoloq **Toğrul İsmayıl** sanksiyaların qarışıqlı olaraq ləğv edilməsini müsbət qəbul edir: "İki ölkə arasında münafişələrin olması doğru deyildi. Sanksiyalar aradan qalxsa da, problemlər hələ ki davam edir. Sadəcə olaraq nazirlərə tətbiq edilən sanksiyalar aradan qalxıb. Bölgədə müttəfiq olan iki NATO üzvü ölkəsinin münasibətlərdə krizis yaşaması mənfəi hal idi. Bu baxımdan problemin həlli edilməsinə hər iki tərəf üçün müsbət qiymətləndirmək lazımdır. Türkiyə ilə münasibətləri yaxşılaşdır-

maq cəhdə Amerikanın İrana qarşı yürütdüyü siyasətdən qaynaqdır. Diqqət edirsinizsə, Amerika bölgə ilə bağlı çox həssas davranır. Çünki Türkiyə kimi böyük bir ölkə İrana qarşı sanksiyaların aradan qaldırılmasını, bütün cəbhələrlə münasibətləri pozmaq ABŞ-a heç bir halda sərf etmir. Amerika əksinə münasibətləri yaxşılaşdırmaqla gücünü daha da artırmaq istəyir. Mən hər zaman problemlərin həllinə ümidlə

Toğrul İsmayıl

baxan bir mütəxəssisəm. Dövlətlər problemləri həll etmək üçün hər zaman məcburiyyət qarşısında qalıblar. Türkiyə ilə Amerikanın arasındakı bütün problemlərin aradan qaldırıldığını demək doğru deyil. Problemlər hələ də davam edir. Sadəcə bu keçicidir. Əsas məsələ nə zaman problemlərin aradan qaldırılmasıdır. Düşünürəm ki, Amerika bundan sonra bölgədə Türkiyənin maraqlarına uyğun hərəkət edəcək. ABŞ-la qaradaş ölkənin bölgədə ortaq dil tapacağına düşünürəm. Sadəcə bu məsələlərdə ciddi problemlər hələ ki var. Prob-

lemlərin həlli üçün də axtarımlar davam edir. Desək ki, problemlər tamamilən həll olunub, bunun üçün çox erkən olar".

Politoloq iki ölkə arasında münasibətlərin gələcəyini necə gördüyündən də söz açdı: "Ölkələr varsa, maraqlar, mənfəətlər də var. Bu baxımdan yaxşı və ya pis yöndə Türkiyə-Amerika münasibətləri davam edəcək. Onu unutmamaq lazımdır ki, Türkiyə bölgədə getdikcə güclənən ölkə halına gəlib. Əlbəttə, bu Amerikanın heç də xoşuna deyil. ABŞ bölgədə güclənmək istəyirsə, Türkiyə bu bölgədə gerçək mənada

Birləşmiş Ştatların müttəfiqi sayıla bilər. Türkiyə həm də gerçək mənada bölgədə ən modern dövlətdir. Bunu hər kəs qəbul etmək zorundadır. Mənfəətlər varsa, toqquşmalar hər zaman olacaq. Amma yaxın zamanda iki ölkə arasında münasibətlərin yolunda gedəcəyini düşünürəm. Amerika bu cür qərarlarla Türkiyənin Rusiya ilə əlaqələrini zəiflədib rəsmi Ankara ilə daha yaxın olmağa da cəhd edə bilər. Bu da xarici siyasət baxımından normaldır. Amma unutmamalıyıq ki, Türkiyə son vaxtlar ölkələr arasında münasibətlərdə dəngələri qoruya bilən dövlətdir. Öz maraqlarına görə hərəkət edir. Bu da Türkiyə diplomatiyasının, siyasətinin gücünü göstərir. Rəsmi Ankara eyni zamanda həm ABŞ-la, həm də Rusiya ilə əlaqələr qura bilər. Lakin onu unutmamaq gərəkdir ki, defələrlə dediyim kimi Türkiyə-Rusiya münasibətləri Türkiyə-ABŞ münasibətlərindən kənar inkişaf etməlidir. Çünki Rusiya Türkiyənin böyük qonşusudur. Bu iki ölkənin sərhədləri var. Eyni zamanda, dövlətlərin hər birinin mənfəətləri var. Münasibətlər bu şəkildə davam edərsə, mənfəətlərdə Türkiyə ilə Rusiya işbirliyi qura bilər. Əks halda, bu rəqəbat və sonunda toqquşmalara gətirib çıxara bilər. Onun üçün də Türkiyə-Rusiya münasibətlərini yaxşı olması bir məcburiyyətdir. Bu bölgədə sülh üçün də çox vacibdir".

Q Cavansir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

Gürcüstan hökuməti marixuananın tibbi və kosmetik təyinatlı ixracı məqsədi ilə yetişdirilməsini nəzərdə tutan qanun layihəsini parlamentdən geri götürəcək. Bunu Gürcüstan parlamentinin sədri İrakli Kobaxidze patriarx II İlya ilə bu gün keçirdiyi görüşdən sonra bildirib. O deyib ki, qanun layihəsinin qanunverici orqandan geri çağırılması cəmiyyətin bu məsələyə münasibəti ilə əlaqədardır.

Qeyd edək ki, II İlya ilə keçirilən görüşdə Gürcüstanın daxili işlər naziri Giorgi Qaxaria da iştirak edib. Gürcüstan parlamenti qeyd olunan qanun layihəsinin müzakirəsini ötən ayın əvvəlində iki ay müddətinə təxirə salıb. Hökumətin hazırladığı qanun layihəsini Gürcüstan Patriarxlığı və əksər dini icmalar kəskin etirazla qarşılayıb.

Azərbaycanda da marixuananın qanunvericiliyə görə, bütün növ narkotik vasitələrin istifadəsi qadağandır.

Marixuana çətənə bitkisinin qurudulmuş çiçəklili baş qismindən və yarpaqlarından əldə edilən, tütünə bənzəyən, yaşımtil və ya qəhvəyi bir maddədir. Toz marixuana, kənaf bitkisinin çiçəklili baş qismindən qara və ya qəhvəyi ifrazatının toza çevrilmiş və ya qəlib halıdır.

Bu gün ABŞ, Argentina, Avstraliya, Belçika, Braziliya, Kamboca, Kolumbiya, Kostarika, Xorvatiya, Çexiya, Ekvador, Estoniya, Fransa,

Azərbaycanda marixuananın leqallaşdırılmasının əsas səbəbi

Əhməd Qəşəmoğlu: "Ümumi inkişafında lazımi nizam-intizam yaranmayan cəmiyyətlərdə bu cür addımlar hər zaman fəsad verib..."

Hindistan, İran, Pakistan, Şimali Koreya, Uruqvay, İspaniya kimi dünyanın müxtəlif yerlərində çətənənin istehsalı və istehlakına müxtəlif ölçülərdə icazə verilir. Hüquqşünaslar hesab edirlər ki, bu gün narkotik isti-

fadə etdiyinə görə Azərbaycan həbsxanalarında xeyli sayda dustaq yatır. Onların fikrincə narkotik istifadəçiləri həbs etməkdənsə, müalicəyə yönəlmək daha məqsədə uyğundur. Bu baxımdan Azərbaycanda qanunvericilikdə uzun müddətdir ki, Cənabət Məcəlləsinin 234.1-ci (Satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddə-

bəb olar: "Ümumi inkişafında lazımi nizam-intizam yaranmayan cəmiyyətlərdə bu cür addımların atılması, hər zaman fəsad verib. Bəzi Avropa ölkələrində bu cür maddələrin leqallaşması mümkündür. Məsələn, Hollandiyada olduğum zaman müşahidə etmişəm ki, bu məsələlərdə leqallıq var. Lakin bu da realdır ki, Hollandiya cəmiyyəti, bi-

lə ki, bir çox sahələrdə do-laşiq məsələlər çoxdur. İnsanlar arasında qarşılıqlı tənzimləmə mexanizmləri də arzu edilən şəkildə deyil. Burada o məsələni gündəmə gətirməyin özü də heç sosioloji baxımdan doğru deyil".

Ekspert bildirib ki, bəzi hallarda xaricdən gələn yenilik Azərbaycan cəmiyyətində tez qəbul olunur: "Azərbaycanda hər şey təkli ilə qarşılanmır. Bəzən fərqi nə varmadan xaricdən gələn yenilikləri qəbul edirik. Məsələn, "Halloween" bayramı ilə bağlı xeyli müzakirələr getdi. Fərqi nə varmadan, qəbul edib, keçirirlər. Ancaq elə şeylərdə var ki, bu, Azərbaycanda cəmiyyətində əks reaksiya ilə qarşılanır. Çünki insanlar bu şeylərə şübhə ilə baxıb, onun gələcək təsirlərini proqnozlaşdırma bilmirlər. Buna da maneə olan kifayət qədər informasiyanın olmaması, məlumat qıtlığıdır. Ona görə də hər hansı bir mütərəqqi məsələnin ölkədə yayılması üçün müəyyən işlər görülməlidir. Bunun yaxşı və pis tərəfi haqqında əhali məlumatlandırılmalıdır. Nəticədə əhalidə fikir, qənaət yarandıqdan sonra insanlara bu, asan gələ bilər. Söhbət yalnız ideoloji, sosial baxımdan olan məsələlərə aid deyil. İqtisadi baxımdan da bu işlər görülməlidir. Marixuananın ölkədə leqallaşdırılmasını isə doğru hal saymıram. Bu, cəmiyyət üçün zərərli nəticələrə gətirib çıxarır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Uşağı "ruskiy sektor"da oxutmaq istəyənlər də daxil, çoxu şirə-pələngə dönüb son günlərdə. Nəymiş? Xarici işlər naziri Azərbaycan dilində bərbad danışmış, cümlələri baş-ayaqmış, fikirləri anlaşılmırmış. Guya yenilikdi. İllərdir bunu bilir, eşidir və yazırdı. Ümidlərimizi də çoxdan itirmişdik. Nazirin doğma dilimizdə qüsuruz, səlis danışa biləcəyi ehtimalını artıq sıfırlamışdıq. Şair demiş, o halda, bu nə hirs, nə cəlal?

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Bizim ruscamız, onların azərbaycancası

Hər yeni dərs ilinin əvvəlində aləm dəyir bir-birinə. Uşağını rus bölməsində oxutmaq istəyən valideynlər direktor kabinetinin qabağında az qala bir-birinin başını yarı, qanını tökürlər. Siniflərdə uşaq sayı 30-u keçir, amma valideynlər durub dincəlmirlər. "Təki Nadejda İvanovnanın sinfində oxusun..." hesabı israr ərşə çıxır. Baxmayaraq ki, indi rus bölmələrində dərs deyən-lər Sovet dövrü məktəblərindəki kimi xalis ruslar, yə-

hudilər deyil. İndikilər də aydan-aya direktorun haqqını ödəyir, sinif otağını kirayəyə götürür, uşaqlardan pul yığır. Amma tək fərqlə: rus dilində... İndi bu valideynlər tipindəki, beynindəki vətəndaşlar nazirin danışığını hoydu-hoyduya götürür. Nə haqla? Sizin də uşaqlarınız böyüyüb-böyüyüb Elmar Məmmədov kimi danışmayacaq? Cümlələri rusca düşünüb, sinxron şəkildə Azərbaycan dilində deməyəcək? Axı siz onda fəxr edəcək-

siz. Uşaq "ruskoyazıcnıdı" deyib qabaracaq. Yeni, vəzifənin nə önəmi var? Bank işçisi də doğma dildə danışmağı bacarmalıdır, ayaqqabı ustası da, məmur da. Qovğamız ana dilimizə olan sayğı deyilmə?

Özüm dəfələrlə bunun şahidi olmuşam. Ağbəniz,

azacıq da sarışın oldunmu, dükanında, kafe-restoranda birbaşa rus dilində müraciət edirlər. Sən ağzını açmamış özü də... Qayıdıb Azərbaycan dilində cavab verirsən, reaksiya dəyişmir. İsrarla rus dilində cavab gəlir. Sanki demək istəyirlər ki, sən bilmirsən e hansı dildə danışmalısan, biz özümüz qərar veririk. Şəhərin mərkəzi kafelərindən birində bir dəfə məhz bu söhbətə görə davaya çıxmışdım. Ofisiant xanım "iki pizza, iki sok" sifarişimi

israrla rus dilində deməyimi tələb edirdi. Arqumenti də bu idi ki, başa düşür. Administratoru da işə qatandan sonra xanıma anladım ki, pizza və sok sözlərini anlamaq üçün Azərbaycan dilini mükəmməl bilməyə ehtiyac yoxdu. "İki" sözünün nə anlama gəldiyini isə bir zəhmət öyrən. Problem həll olundu olunmasına, amma yemək onu yemədən öncə zəhərə döndü sayələrində.

İndi baxıram, nazirin atasından bu məsələyə münasibət öyrəniblər. Jurnalistikanın gözəl nümunəsidir, alqışlayıram. Amma adamı gerçəkəndən hey-rət götürür. Yaşı hardasa 60-a dirənən adamın atasından "oğlunuz niyə Azərbaycan dilində yaxşı danışa bilmir" deyər soruşurlar. O da izahat verir: filan vaxt ingilis dilində təhsilini mükəmməlləşdirdi və sair və ilaxır. Halbuki o, artıq onun oğlu deyil, bir ölkənin naziridir, onun ailəsini yox, bütün

bir ölkəni təmsil edir. 80 yaşlı atanın valideyn iclasına gəlmiş kimi izahatı nə dərəcədə bizi, sizi maraqlandırmalıdır? Lənət şeytana, bu ölkənin xalq yazıçısı, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi, kitabları satış rekorduna çatan Çingiz Abdullayev danışanda hamımızın tərcüməçiyə, izahatçıya ehtiyacımız olmurmu? Əcəba nə demək istədi? Rusca düşünüb, Azərbaycan dilində danışanların əksəriyyətində bu hal özünü göstərir: baş-ayaq cümlələr və mənsub olduğu bölgənin ləhcəsi. Universitetdə dilçilik üzrə bizə dərs deyən bir müəllimimiz deyirdi ki, bütün rusdillilər Azərbaycan dilində danışanda hansı bölgədəndilərsə, ata-anaları hansı ləhcədə danışsalar, o ləhcədə də danışsalar. Çingiz müəllim Bakı ləhcəsində danışır, Elmar Məmmədov da həmçinin.

Bu günlərdə bir videorolik yayıldı. Bəzi nazirlərin ingilis və rus dilində rəsmi tədbirlərdə necə danışdıkları parodiya olunurdu. Keçmiş nazir Polad Bülbüloğlu, eks Bakı meri Haciba-

la Abutalıbov ingilis dilində məzəli danışdı, bəzi məmurlar rus dilində... Biz də baxıb-baxıb gülürdük. Halbuki Hacıbala müəllimin Azərbaycan dilində danışdıkları da gülməlidir. "Çinizdəki şeytani qovun" deyir onu hər tənqid edən jurnalistə. Xalis Azərbaycan dilində. Yanına gələn şikayətçilərə bir telefon nömrəsi verir, "bu, mənim şəxsi nömrəmdir, istədiyiniz vaxt zəng edin" deyir, sonra da məlum olur ki, bu nömrə ümumiyyətlə, işləmir. Bunu da doğma dilimizdə deyir. Polad müəllim həmçinin. Zamanında müavini ilə yola getmirdi deyə bir çox sahələr baxımsız qalmışdı, Azərbaycan dilində mədəniyyət ocaqlarının anasını ağlatmışdı... Amma rusca "Dolaylay" oxuyurdu. Demək ki, nəymiş? Dilimiz gözəlmış, özəlmış, amma onda doğruları danışanda, həqiqətləri səsləndirəndə. Dilimiz qorunmalıymış. Amma təkce nazir yox, uşağını rus bölməyə soxuşdurmaq istəyən valideyn səviyyəsində. Yeni, birinci daşı günahı olma-yan atсын, sonra danışarq...

Hicab bağlayan qadın sonradan başını açarsa... - ilahiyyatçıdan şərh

Azərbaycanda hər kəs dini inancında, baş örtüsündən istifadədə sərbəst olsa da, hicablı xanımlar az deyil. Sovet illərində hicablı xanımlara çox nadir halda rast gəlinirdi, son illər baş örtüsünə üstünlük verənlərin sayında artım var idi.

Lakin bir müddətdir ki, bu tendensiya müşahidə edilmir. Bəzi hallarda hicablı xanımların sonradan başlarını açması halları ilə də qarşılaşıq. Əlbəttə, hər kəs dini əqidəsində sərbəstdir, lakin bu halın islamda necə qarşılanması maraqlıdır.

Məsələ ilə bağlı axar.az-a açıqlama verən ilahiyyatçı Rəsul Mirhəşimli bildirib ki, bir xanımın əvvəllər hicab bağlayıb, sonradan açması fərdi məsələdir. İlahiyyatçının sözlərinə görə, kənardan kiminsə qadının işlərinə qarışması normal sayıla bilməz: "Hicablı xanım Allahın ayələrini başı üzərində daşıyan yüksək məqam sahibidir. Yaxşı olar ki, Allahın bu qədər yüksək dəyər verdiyi xanım hər zaman özünü bu yüksək məqamda qoruyub saxlasın. Hicabla bağlı ayə Quranda "Əhزاب" surəsində keçir. Bu ayənin hikməti xanımları yad gözəldən qorumaq üçündür. Başqa sözlə, Yaradan xanımlara bu ayə ilə bir ilahi mesaj verir: "Qadının şəxsiyyəti onun cinsiyyətindən önəmlidir".

Dinimizdə qadının xüsusi yeri var. İslam dini qadına verdiyi dəyəri peyğəmbərimizə nazil etdiyi surələrlə bəyan edir. Qurani-Kərimin "Nisa" (Qadınlar), "Məryəm" surəsi ilə qadının cəmiyyətdə xüsusi yerinin olduğunu sübuta yetirir".

İlahiyyatçı bildirib ki, hicab əmr olmaqla yanaşı, eyni zamanda, bir ibadət də sayıla bilər. İslamın vacib bildiyi ibadətlər tərk edildikdə necə normal sayılırsa, hicablı xanımların da sonradan hicabını açması eyni mahiyyət daşıyır: "Bu, o qədər həssas bir məsələdir ki, istənilən söz kiminsə şəxsi işlərinə qarışmaq kimi dəyərləndirilə bilər. Bu barədə danışan istənilən adam yalnız tövsiyə verə bilər, dediklərini əsla əmr formasında işlədə bilməz. Namaz qılan bir müsəlman namazı tərk edərsə, günah qazanmış olurmu? Olur. Hicab da mömin qadınlara Allahın əmridir. Əmr isə yerinə yetirilmək üçündür, tərk edilmək üçün yox".

Bakıda gənc qadın estetik əməliyyatın qurbanı oldu

Azərbaycanda daha bir cavan insan mədəkiçiltmə əməliyyatı zamanı dünyasını dəyişib. Modern.az-ın əldə etdiyi məlumatlara görə, Sevinc adlı xanım noyabrın 3-də mədəkiçiltmə əməliyyatına girib və gecə saatlarında həyatını itirib. Xanımın azyaşlı övladı var.

Mərhumun Bakı Dəmiryol Xəstəxanasının işçisi olduğu bildirilir.

Modern.az Bakı Dəmiryol Xəstəxanası ilə əlaqə saxlasa da, bazar günü olduğundan hər hansı informasiya almaq mümkün olmayıb.

Redaksiyamıza müraciət edən Şirvan sakini, 1957-ci il təvəllüdü Valeh Cahangirov qızının və onun ailəsinin başına gətirilən fəlakətlərdən danışdı. O bildirib ki, qızının qayını Abiyev Şamil Famil oğlu 2014-cü ilin mart ayında, illik 20 faiz olmaqla, 36 ay müddətinə 50.000 (əlli min) manat məbləğində "Expressbank" ASC-nin Şirvan filialından kredit götürüb. Bütün müsibətlər isə bundan sonra baş verib.

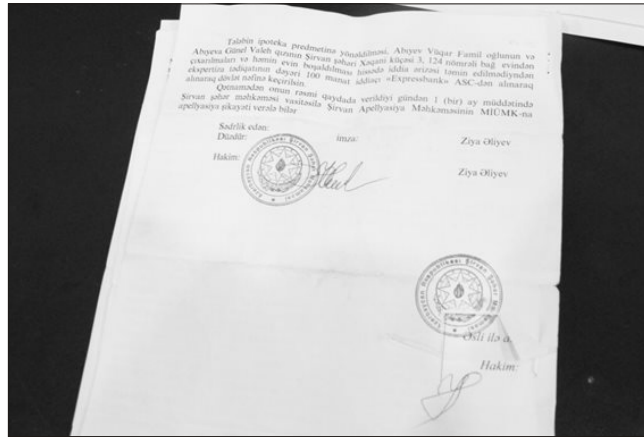
leşdirilərkən qızım Günel Abiyevanın da razılığı alınmalı idi, o da həmin müqaviləni imzalamalı idi. Amma qızım nə müqavilənin bağlandığı Şirvan şəhəri 1 saylı Notariat Kontorunda, nə də ipoteka götürülən "Expressbank"da olmayıb, bu müqavilənin bağlandığından da tamamilə xəbərsiz olub. Qızımın qayını Şamil Abiyev hansı yollarsa qızımın şəxsiyyət vəsiqəsini ələ keçirib və Notariat Kontorunda saxta etibarnamə tərtib elədirib. Həmin saxta "etibarnamə" isə notarius Daxil Kərimov tərəfindən təsdiqlənib.

Bankdan qarşımaşın yoldaşı Günel xanımın da imzasını istəyəndə onun hazırda burda olmadığını, Bakıda xəstəxanada olduğunu bildirdik və 1-ci kreditdə onun da razılıq imzasının olduğunu göstərdik. Bundan sonra bank mənə istədiyim məbləği ödədi. Dağıstandan yeyinti məhsulları gətirib Şirvan şəhərində dükanlara satıb, pul qazanırdım. Krediti götürəndən sonra Dağıstandan ərzaq gətirmək çətinləşdi və durum pis vəziyyətə düşdü. Hazırda krediti ödəmək gücündə deyiləm və işim məhkəmədədir. Ödəmə-

Bu məsələ ilə bağlı əks tərəfin də fikrini öyrəndik. Abiyev Şamil Famil oğlu hazırda işinin məhkəmədə olduğunu və nə qərar verəcəklərsə, ona uyğun olaraq addım atacağıni bildirdi: "Bu mənim ilk krediti

Vətəndaşın yaşadığı ev özünün xəbəri olmadan banka girov qoyulub

Şirvan sakini: "Qızıma və onun ailəsinə nəşə olsa, mən də həyatıma qəsd edəcəyəm..."

Kredit müqaviləsinin şərtlərinə əsasən Günel Abiyeva ilə həyat yoldaşı Vüqar Abiyevin birgə mülkiyyəti olan Şirvan şəhəri, Xaqani küçəsi 3, ev 124 ünvanında yerləşən fərdi yaşayış evi banka ipotekaya qoyulub. Belə ki, Şamil qardaşı Vüqarı inandıraraq, ona 2012-ci ildə kredit borcunun tam ödəndiyi üçün onun adına girov qoyduğu evin sənədlərini qaytarmaq məqsədilə tərtib edilən sənədlərə qol çəkməsini istəyib. Qardaşı isə Şamilin dediklərinə inanıb, səhlənkarlıq edərək sənədləri oxumadan imzalayıb. Evin digər pay sahibi hesab olunan Vüqar Abiyevin həyat yoldaşı Günel Abiyeva isə bu məsələdən xəbərsiz olub.

Bir neçə aydan sonra Abiyev Şamil krediti ödəyə bilməyib və evin bank tərəfdən alınma təhlükəsi yaranıb. Günel qayının kredit götürüb əvəzində evinin girov qoyulmasından xəbər tutanda artıq iş-ışdən keçibmiş. Uzun müddət banka ödəniş edilmədiyi üçün 50.000 (əlli min) manatın üzərinə faiz gələrək 7.000 (yeddi min) manat da əlavə olunub. Bundan sonra Şamil kreditin ümumiyyətlə öhdəsindən gələ bilməyəcəyini görüb, krediti ödəməkdən imtina edib.

Çarəsiz qalan Valeh Cahangirov qızının, onun həyat yoldaşının düşdüyü bu vəziyyətdən çox nigaran olduğunu və evin əllərindən çıxacağı təqdirdə, qızı və özünə qəsd edəcəyini bildirdi: "Banka pul təminatı olaraq verilən ev qızımın həyat yoldaşının birgə mülkiyyəti hesab edilir. İpoteka müqaviləsi rəsmi-

Etibarnamədə isə guya qızım Günel Abiyeva həyat yoldaşı Vüqar Fərman oğlu Abiyev tərəfindən öz mülhizəsinə görə istənilən şərtlərlə, istənilən qiymətə və istənilən müddətə, istənilən bank qarşısında İPOTEKA qoyulmasına, onun tərəfindən istənilən vaxt ipoteka şərtlərinin dəyişdirilməsinə və təkrar ipotekalara yüklü edilməsinə icazə verir. Qızımın qayını Şamil Abiyev kredit borcunu ödəmədiyinə görə 2017-ci ilin 29 iyununda Ziya Müqərrəm oğlunun sədrliyi keçirilən məhkəmədə iddiaçı qismində "Ekspresbank" ASC, Abiyev Vüqar Famil oğlu və Abiyeva Günel Valeh qızına qarşı kredit borcunun tutulması, tələbin ipoteka qoyulmuş əmlaka yönəldilməsi, mənzildən çıxarılma və mənzilin boşaldılması iddiası üzrə qətnamə çıxarılmasını xahiş edilib.

Buna qədər məhkəmədən bildiriş alan qızım Günel Abiyeva Şirvan Şəhər Məhkəməsinə müraciət edərək, onun adından tərtib edilən etibarnamənin saxta olduğunu bildirdi və ekspertizaya göndərilməsini tələb edib. Nümunələr yoxlanılıb və aydın olub ki, qızımın imzası heqiqətən saxtalaşdırılıb. Amma bu dəfə də hakim Ziya Əliyev bizə qarşı məntiqsiz qərar verdi. Hakim bildirdi ki, iddia ərizəsi indi qəbul edilə bilməz, çünki iddiaçı 2014-cü ildə onun adından saxta ərizə tərtib edilməsi ilə bağlı şikayət ünvanlamalı idi məhkəməyə, indi isə artıq gecdir".

Aidiyyəti qurumlara müraciət edən Valeh Cahangirov

tim deyil. İşlərimlə əlaqədar bundan əvvəl də kredit götürmüşəm və qəpiyinə kimi ödəyib bitirmişəm. Həmin vaxtı da evi girov qoymuşduq. Krediti bitirən kimi ikinci krediti götürmək üçün yenidən pul təminatı olaraq, bankdan girov üçün mənə mülk istənildi. Mən də qardaşımınla danışdım, həll etdik.

dən imtina da etməmişəm, sadəcə, məhkəmədə bankla razılığa gəlib, xırda-xırda bu məbləği ödəyib, krediti bitirməyi düşünürəm".

Şikayətinin ittiham etdiyi qarşı tərəfin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

Elçin ƏKBƏR, Musavat.com

Sabirabadda iki maşının vurduğu piyada xəstəxanada öldü

Sabirabad rayonunun Yaxa Dəllək kəndi ərazisində iki avtomobil tərəfindən vurulan piyada dünyasını dəyişib.

Musavat.com Report-a istinadən xəbər verir ki, 1969-cu il təvəllüdü Zalaqarağac kənd sakini Baxşəliyev Mensur Məmməd oğlu səhər saatlarında müalicə aldığı Şirvan Şəhər Xəstəxanasının reanimasiya şöbəsində keçinib.

Hadisəni "VAZ-2106" markalı "18-BX-617" dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobilin sürücüsü törədib. Eyni anda piyada zərbenin gücündən arxadan gələn "Nissan" markalı avtomobilin altında düşüb. Nəticədə 49 yaşlı piyada qapalı kəllə-beyin travması və hər iki baldır sümüyünün sınığı diaqnozu ilə Şirvan Şəhər Xəstəxanasının Reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilmişdi.

Türkiyə mətbuatında bir maraqlı adamın hekayəsi yer alıb. Çin, Vyetnam və Özbəkistandan idxal etdiyi saçları üzərində işləyərək Amerika və Avropa ölkələrinə ixrac edən izmirli iş adamını Amerikanın Mayami şəhərində dükana açmağa hazırlandığı qeyd edilir.

“Yeni Müsavat” o, hekayənin fonunda sözügedən biznes növü barədə sizlərə son məlumatları təqdim edəcək. Kəndli bir atanın uşağı olaraq 68 il öncə İsparta şəhərində dünyaya gələn Kamal İnci uşaqlığında başladığı saç ustalığını inkişaf etdirib. Nəticədə isə hər cür rəng, boya və keyfiyyətdəki saçlara həyat verən bir sənətkara çevrilib. Qaynaq saç və parik işində ixtisaslaşaraq saç idxal etməyə başlayan İnci yuyub şəkil verərək, rəng-rəng boyadığı saçları Almaniya, İsveçrə və Amerikaya ixrac etməyə hazırlaşır.

Türkiyədə saç ziyan görmüş qadınlara xidmət göstərən İnci ABŞ bazarından gələn tələbə cavab verə bilmək üçün Mayamidə mağaza açmağa hazırlaşır. K.İnci AA əməkdaşına verdiyi müsahibəsində bildirib ki, təbii saçlara tələbat daha böyük olduğu üçün dünyaya miqyasında canlı bir bazar var, saç üzərində işləmə məsələsində də böyük ölkələrin bazarına girmək o qədər də çətin deyil.

O, idxal etdikləri saçları uzunluqlarına görə ayırdıqlarını, ölçüsünə görə fərqli məhsullarda istifadə etdiklərini, qaynaq olacaq saçları isə boyadıqlarını deyib. İnci sadəcə saçlarını uzatmaq və ya sadəcə rəngini dəyişdirmək istəyən qadınlara da xidmət etdiklərini bildirib.

İnci həm ölkə daxilində, həm də ölkə xaricində ən çox satılan saç rənginin “platin” kimi açıq tonlar olduğunu, çünki bu rəngə çatmaq istəyən qadınlara saçlarının istifadə olunan məhsullara görə yana bildiyini qeyd edib. Avropa və Amerikaya ən pis dövrlərdə belə aylıq 15-20 min dollarlıq saç göndərdiyini deyən İnci irəliləyən yaşına baxmayaraq, dünyanı gəzməkdən, peşəsinə yeni illərlə təqib etməkdən heç cür vaz keçmək istəmir. Xüsusən Amerikadakı trendləri, dəbləri yaxından izləyən İnci məşhur Mayami şəhərində bir dükana açmaq üçün çalışdıqlarını vurğulayıb: “Artıq 68 yaşındayam. Bu günə qədər qazandıığım bütün pulları saça sərf etdim. 2019-cu ildə Mayamidə bir dükanim olsun istəyirəm. Oğlumla çalışmağa başladım. Orada açacağımız şöbə ilə işimizi fərqli bir müstəviyə daşıya biləcəyimizi düşünürəm”.

Bu hekayə bizə ölkəmizdə və dünyadakı saç biznesi barədə ilginclik məlumatlar ətrafına bir gezişmə aparmağı mütləq edir. Türkiyənin “Hürriyyət” qəzeti Fransanın xəbər agentliyi AFP-yə istinadən yazıb ki, Çində insan saçını ixracının yarısını cəmi bir şəhər həyata keçirir. Saçı qırılmış çinlilərin saçlarını yığan Taihe şəhərindəki fabriklər onları Avropa, Amerika və Afrikaya ixrac edir.

Basınızda ölü tükü də gəzdirmiş ola bilərsiniz

Saç qaynaqları barədə bilmədiklərimiz

Taihedeki saç ixracı təsisatları 400 növ parik hazırlayır. Bu ölkədə insan saçı ilə bağlı biznes 1970-ci illərdə başlanıb. Bu işlə məşğul olan istehsalçı Fu Quanqo detallar barədə bunları deyib: “Vaxtilə insan saçlarını yerli insanlardan alırdıq. Amma artıq Myanmar, Vyetnam kimi fərqli ölkələrdən gəlir. Vaxtilə saç məhsullarını hazırlamaq çətin idi, əllə hazırlayırdıq. Amma indi bu məhsullara tələbat o qədərdir ki, yeni təsisatlar qurulub və bununla əlaqədar olaraq beynəlxalq bazarlara da saç məhsulları sata bilirik”.

Çinin Taihe şəhərindəki fabriklərdə insan saçını ixracı 88 milyona çatıb. Funun 36 yaşındakı oğlu Fu Qianvey isə təkcə Amerikaya 8 milyon dollarlıq ixracat gerçəkləşdirib. Ayır-ayrı ölkələrdən isə tamamilə fərqli tələblər daxil olur: “Saçın keyfiyyəti, qalınlığı və uzunluğu çox vacibdir. Son vaxtlar Afrika bazarından gələn tələbat çox güclüdür. Bu ölkələrdə iqtisadiyyat inkişaf etdikcə daha keyfiyyətli məhsullar istəni-

lir. Saç çox dəyərli olduğu üçün insanlar ona qara qızıl deyirlər”.

Bu sahə ilə məşğul olan ustalar isə iddia edir ki, ümumən ən yaxşı saçlar özbək saçları hesab edilir. Onlar bütün ölkələrə təbii, rənglənmiş şəkildə göndərilir. Özbək saçları azərbaycanlıların saçlarına nisbətən daha ağır olur. Bu saçlar Azərbaycana gətirilsə də qiyməti çox bahadır. Ölkəmizdə əsasən müğənnilər bu saçlardan istifadə edirlər. Özbək saçları əldə etmək üçün çox vaxt ustalar birbaşa həmin ölkəyə gedir və ya xüsusi sifarişlər verərək ölkəmizə gətirirlər.

Elementar bir müqayisə ilə durum nəzərinizə çatdırmaq. 100 qram yerli saçın qiyməti 150 manat olduğu halda, 100 qram özbək saçının qiyməti 1000 manat civarındadır. Amma Çindən gətirilən saçlar heç də müştərilər tərəfindən diqqət görmür. Çünki bu saçlarda “elektriklənmə” var. Çində bu sektor olduqca geniş yayılıb və inkişaf edib. Çindəki saç yı-

ğımı sexlərində yüzlərlə işçi qadın çalışır. Onlar kəsilmiş saçları darayıb, daha sonra keyfiyyət parametrlərinə görə onları ayırırlar. Ən son mərhələdə isə saçlar yuyulur, mikroblardan təmizlənmək üçün qısa müddətdə kimyəvi qarışıqda saxlanılır və axırıncı dəfə daranaraq kisələrə yığılır.

Keçək Hindistandan gələn saçlara. Hamıya məlumdur ki, Hindistan qadınları saçlarının uzunluğu ilə seçilir. Bu ölkədən gətirilən saçlar fərqli qoxusuna görə xanımlar tərəfindən bəyənilmir.

Qiymətlərə gəlincə, ən ucuz saçlar tünd qəhvəyi, boyasız saçlar hesab olunur. Çiyinə qədər uzunluğu olan 100 qram belə saçın qiyməti 65 manatdan başlayır. Dizə kimi olanların 100 qramı 140-160 manat aralığında dəyişir. Mağazada ən baha saçın 100 qramının qiyməti isə 180 manatdır. İnsan saçını öncə dezinfeksiya edilir, sonra buxarla su çəlləklərində qarışdırılır, ardınca isə boyanır.

Müxtəlif yerlərdən toplanan insan saçları fabriklərə satılır. Bu fabriklərdə saçlar öncə dezinfeksiya edilir. Daha sonra işçilər buxarlı su çəlləklərində kürəklə o saçları qarışdırırlar. Sobada qurutmazdan öncə saçlar müxtəlif rənglərə boyanır. Daha sonra daranaraq qadın işçilər tərəfindən tikilir.

Ölkələr üzrə işlənməmiş saç, son məhsul halına gəlmiş saç və parik halına gətirilmiş saçların qiymətlərinə nəzər salaq.

Ardıcılıq üzrə öncə işlənməmiş saçların qiymətləri barədə:

Çində bu saçların ixracatı illik 297.581 dollar, idxalı isə 12.472 dollar təşkil edir.

Hindistanda isə ixracat illik

1.454.112 dollar, idxalı isə 35.952 dollardır.

İspaniyada ixracat 23.249 dollar, idxal 768.999 dollardır.

Türkiyə: ixracat 67.625, idxal 2945.

Son məhsul halına gətirilməmiş saç qiymətləri:

Çində bu saçların ixracatı illik 4.481.967 dollar, idxalı isə 62.621.864 dollar təşkil edir.

Hindistanda isə ixracat illik 44.55.280 dollar, idxalı isə 3687 dollardır.

İspaniyada ixracat 966.084 dollar, idxal 1.011.725 dollardır.

Türkiyə: ixracat 98.738, idxal 169.001

Parik halına gətirilmiş saç:

Çində bu saçların ixracatı illik 258.478.208 dollar, idxalı isə 5.857.994 dollar təşkil edir.

Hindistanda isə ixracat illik 3.342.206 dollar, idxalı isə 400 dollardır.

İspaniyada ixracat 282.450 dollar, idxal 514.708 dollardır.

Türkiyə: ixracat 185, idxal 87.769 dollardır.

Saç biznesi - işsiz qadınlara maliyyə mənbəyi

Türkiyənin kənd yerlərində uzun və gür saçlarını kəsin satanlar ailə büdcəsinə xeyir vermək istəyənlərdir. Onların saçları kiloqramla satılır, bir kiloqram isə 400 manata yaxındır. Daha çox gözəllik salonu işçiləri tərəfindən satın alınan saçlar şəhərdə müştəriyə daha baha qiymətə satılır. Üstəlik, bu cür təqdimatla - kənd qızlarının tərəvəzli saç.

Türkiyədə qram hesabıyla satılan saçlar sahiblərinə 500-1200 lirə (təxminən 100-250 manat) gəlir gətirir. Amma hər birinin gözəl saçlarını kəsdirmələrinin fərqli hekayələri var. Kimsə uşağını oxutmaq, bir başqası ailə büdcəsinə xeyir vermək üçün saçını kəsdirmək məcburiyyətində qalır. Adanada saç sektorunda təxminən 15 ildir fəaliyyət göstərən Mehmet Kasım kilosunun satış qiyməti 400 manatdan başlayır. Saç telinin qalınlığı və uzunluğuna görə bu qiymət 1500 manata da çatıb.

Avropa Birliyi İnformasiya Mərkəzinin dəstəyi ilə Cənubi Koreyadan gətirdiyi 5 qurğu ilə saçlardan parik hazırlayan Sərdar Mura isə tələbatı ödəmək üçün maaşla işlətdiyi motosikletli işçiləri, ya da kənddəki vasitələrlə saç yığıdır. Bu sektorda 1972-ci ildən bəri olan və məsləyi atasından öyrənən Mura birbaşa tacirlərlə əlaqə yaradır. Sonuncular

kəndlərdə saçını satmağa ehtiyacı olanlarla danışır və qiymətdə razılaşandan sonra onlarla danışmaq aparılır.

Hazırda Türkiyədə sintetik saçların hazırlanması ilə məşğul olan konkret müəssisə yoxdur. Buna görə də xam saçlar kəndlərdən alınaraq gözəllik salonlarında hazırlanır. Bu zaman saçlar müştərinin istəyinə uyğun modelə salınır, rəng verilir və hazırlanır. Bu sektorun qarşılaşdığı ən ağır hekayə isə oğlunu oxutmaq üçün dizindən aşağı saçlarını satan ana ilə bağlıdır. Mura danışır ki, həmin qadın saçlarını ağlaya-ağlaya kəsdirib. Amma oğlunun universitet xərclərinin bir qismini ödəmək üçün bunun vacib olduğunu deyib.

Bu arada bir detallı da deyək ki, saç müştərilərinin əsas hissəsini xərçəng xəstəliyinə tutulan qadınlar təşkil edir. Belə ki, sonuncular kimya terapiyası mərhələsində tökülən saçları üzündən sıxıntılı günlər yaşayırlar. Keçəl görünmək istəməyən qadınlar məhz bu səbəbdən parikdən istifadə edirlər. Bundan başqa, həqiqi saçdan hazırlanan pariklər və qaynaqlar daha keyfiyyətli olur. Onlar daha gec yağlanırlar, gec çirklənir. Bu səbəbdən də onları ayda bir dəfə yumaq kifayət edir. Belə saçların ömrü 2-3 ildir.

Amma hər biznes kimi, bu biznesin də qaranlıq tərəfləri var. Belə ki, biznesin daha gəlirli olması üçün üçüncü dünya ölkələrində qaranlıq yollara da baş vurulur. Bu günə qədər kriminal xronikada belə xəbərlərə tez-tez rast gəlinir: ölmüş qadınların saçları “morq”da dibindən kəsilib. Xüsusən Afrika ölkələrində, habelə əksər ölkənin ucqarlarında saç biznesinin belə qaranlıq tərəfləri olur. Bu, çox vaxt ölü yaxınlarının icazəsi ilə baş verir, çox vaxt cinayət qrupun “morq” işçiləri ilə əməkdaşlığının nəticəsi olur. Həmin variantda saç biznesi ilə məşğul olanlar daha ucuz və sərfəli yollarla gəlir əldə etmiş olurlar. Halbuki həkimlər ölü insan saçının insan orqanizminə xeyli zərərli olduğunu açıqlayırlar.

Bu arada, qaynaqların zərərli də az deyil. Birincisi və ən önəmlisi, qaynaqdan daim istifadə edənlər yuyulandan sonra onun keyfiyyətinin aşağı düşməsindən, rənginin, parlaqlığının itməsindən şikayətlənirlər. Hətta bəzən ağarmış saçları rəngləyib satış çıxaranlar da olur ki, sonuncu yuyulandan sonra tamamilə ağ rəngə çevrilir. Bundan başqa, qaynaq saçların həqiqi köklərinə də yüklənmə verir ki, bu da son nəticədə saçların tökülməsinə səbəb olur.

Mütəxəssislər xəbərdarlıq edirlər ki, qeyri-peşəkar üsullarla qaynaq edilmiş saçlar müştəridə keçəlləşmə də yarama bilər. Qaynaqdan sonra saç xüsusi qulluq tələb edir. Məsələn, qaynaqdan sonra yaş saçla yatmaq məsləhət deyil. Yatmadan əvvəl saç dolaşmasını deyər onu hörmək və ya səliqə ilə yığmaq lazımdır. Qaynaqdan sonra hər gün saç xüsusi daraqla darandırılır.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
“Yeni Müsavat”

MÜSAVAT

Son səhifə

N 235 (7124) 5 noyabr 2018

İtkin düşən kişi yasından 4 ay sonra qayıtdı

Qazaxıstanda 63 yaşlı Ayqali Supuqaliyev bu ilin iyun ayında evdən çıxıb və qayıtmayıb. Qohumları onun itkin düşməsi barədə polisə ərizə yazıblar. Az keçmədən onları bir meyitin tanınması üçün morqa çağırıblar.

Qohumlara göstərilən kişi meyiti istidən parçalandığı üçün onu tanımaq mümkün olmayıb. Amma DNK ekspertizası göstərib ki, ölən adam 99.92 faiz Ayqali Supuqaliyevdir. "Biz onun qalıqlarını evə gətirdik, 4 sentyabrda müsəlman adət-ənənələri ilə qəbiristanlıqda basdırdıq. Bütün dini ritualları həyata keçirdik, ölüm haqda şəhadətnaməni də aldıq", - bunu da itkin düşən kişinin balaca qardaşı Esenqali deyib.

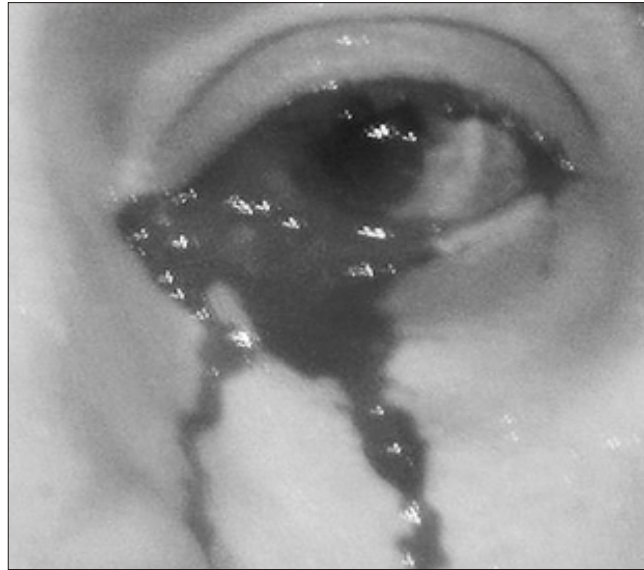
Amma öldüyü deyilən kişi ötən həftə evinə geri qayıdıb. O, danışdı ki, bazarda bir kişi ilə tanış olub və sonuncu onu müvəqqəti olaraq o qədər də uzaq olmayan rayonlardan birində kəndli təsərrüfatında işləməyə razılaşdırıb. 4 aydan sonra Ayqali evə qayıtmağa qərar verib.

Hazırda Supuqaliyev ailəsi məhkəmə ekspertizası və ekspertizası institutu ilə bağlı məhkəməyə şikayət etməyə hazırlaşır. Sonuncu tapdıqları meyitin dirnağından götürüdükləri nümunə əsasında onun ölümü barədə ekspertiza rəyi vermişdilər. Ayqalının əvəzinə kimin basdırılması barədə isə hər hansı məlumat verilmir.

Gözümdən qanlı axar su...

İtaliyalı kişi nadir xəstəliyə görə qan ağlamağa başlayıb. Bu barədə "The New England Journal of Medicine" jurnalı yazıb. 52 yaşlı kişi gözündən axan qana görə təcili yardıma müraciət edib.

Qan gəlmə qəfil başlanıb və iki saata qədər davam edib. Kişi isə bu qanlı göz yaşlarını dayandırmaq gücündə olmadığı üçün həkimə müraciət edib. Bu durum öncə dayandırılıb, ardınca isə təkrarlanıb. Həkimlər çəş-baş durumunda qalıblar. Çünki xəstə durumundan şikayət etməyib, onun hər hansı zədəsi olmayıb, görmə qabiliyyəti zəifləməyib. Bundan başqa, daha öncə buna bənzər hal da yaşanmayıb.

Pasienti müayinə ediblər və göz qapağında soyuqdəymə müşahidə olunub. Bundan başqa, xəstənin gözüne bezi mikrobların düşdüyü də təsdiqlənib. Bu isə öz növbəsində olduqca nadir xəstəlik sayılır.

Həmin vəziyyətdə olan xəstənin gözündən yaşla paralel, qan da tökülürmüş.

Həkimlər göz təzyiqinə qarşı istifadə edilən damcılardan istifadə ediblər. Bundan sonra xəstədə belə hallar təkrarlanmayıb.

Restoran sahibi müştəri ilə dalaşdı, atından yemək bişirdi

Tailandda vegeterian kafesinin ziyarətçiləri yeməklərdə ət olmasına görə şikayət ediblər. Polis müəyyən edib ki, yeməklərdəki ət insan ətidir. Bu barədə lenta.ru saytı Newsweek-ə istinadən bildirib.

Banqkok rəhbərliyinə şikayətdə bildirilib ki, sözügedən restoranda yeməklərin içində ət var və bu barədə müştərilərə hər hansı məlumat verilmir. Polis araşdırma aparanda müəyyən edib ki, yeməklərdə tapılan ət itkin düşən 61 yaşlı bir kişiyyə məxsusdur. Sonradan məlum olub ki, kişi sözügedən restoranın müştərisi olub. Araşdırmalara görə, kişi ən son sözügedən restoranda

olub. Restoranın mətbəxinə isə qan ləkələri olub.

61 yaşlı Prasit İnpatom son dəfə 21 oktyabrda həmin restoranda olub. Yerli KİV-lər məlumat verib ki, o, restoranın sahibi ilə münasibətə girib və bu, sonradan davaya çevrilib. Son nəticədə müştəri ölüb, restoran sahibi isə ondan qurtulmaq üçün ətini yeməklərə qatıb. O, bu yolla meyitdən tamamilə qurtulmağa çalışıb. Polisin məlumatına görə, şübhəli gizlənilib və onu tapmaq mümkün deyil.

2017-ci ilin dekabrında məlum olmuşdu ki, Yaponiyada hanniballar (insan əti yeyənlər) üçün restoran açılıb. Bir çox nəşrlər həmin vaxt xəbər verdi ki, orada 100 dollardan 1000 dollara qədər qiymətində yeməklər var.

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəxində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

QOÇ - Hansısa narahatçılığa əsas yoxdur. İstirahətçisi olduğunuz proseslər müsbət istiqamətdədir. Hətta maddi durumunuz da yaxşılaşacağı mümkündür. Məsuliyyətinizi dərk edin.

BUĞA - Göy qübbəsi təzadlar ümmanına düşməyinizdən xəbər verir. Bu səbəbdən hər addımda ağıllı və tədbirli davranmalısınız. Fəaliyyətlə bağlı problemləriniz tədricən qaydasına düşəcək.

ƏKİZLƏR - Ümumi məziyyətlərinə görə bəxtinizə gərgin bir təqvim çıxıb bilər. Odur ki, hər addımda tədbirli və ayıq-sayıq olmalısınız. Haqqınızı zorakı üsullarla tələb etməyə çalışmayın.

XƏRÇƏNG - İş yerində xırda qanqaraçılığı gözlənilir. Özünü ehtiyatlı aparın. Sizi başa düşməyənlərə nəyişə anlatmağa çalışmayın. Əsas diqqətinizi cari iş problemlərinin həllinə yönəldin.

ŞİR - Yeni əlaqələr yaratmaqla mövcud problemlərinizi həll etmək imkanı qazana bilərsiniz. Müzakirələr zamanı mövzudan kənara çıxmayın. Axşama doğru üreyinizə yaxın adamlara baş çəkin.

QIZ - Perspektivli sövdələşmələr üçün uğurlu vaxtdır. Amma danışıqları yalnız ikili vəziyyətdə aparmalısınız. Bu gün mühüm planlarınızı kiməsə desəniz, onlar reallığını itirə bilər.

TƏRƏZİ - Saat 11-13 arası azacıq gərginliklə üzləşsəniz də, günün əsas qayəsi zövqünüzə uyğun tərzdə cərəyan edəcək. Nahardan sonra gözlənilməz və sevindirici hadisələrlə rastlaşacaqsınız.

ƏQRƏB - Olduqca uğurlu gündür. İdeyalarınıza doğru ilkin addımlar atmaqdasınız. Tərəfdaşlarınızla səmimi olsanız, bu prosesi sürətləndirə bilərsiniz. Nahardan sonra müqəddəs ocaqlara baş çəkin.

OXATAN - Oturaq işlərə müəyyən qədər ara verin. Yoxsa gərginlikdən qurtula bilməyəcəksiniz. Ulduzlar müxtəlif ünvanlardan maraqlı təklif alacağını bildirir. Axşam sevinəcəksiniz.

OĞLAQ - Baş verən situasiyaları reallığın gözü ilə qiymətləndirsəniz, uğurlarınız çox olacaq. Bu gün sizə qarşı rəğbət artacaq. Bunu nəzərə alıb hərəkətlərinizə diqqət yetirin.

SÜTÖKƏN - Üzərinizə düşən başlıca vəzifə səhhətinizi qorumaqdan ibarətdir. Hətta bunun naminə işdən yayınmaq da olar. Saat 18-dən sonra sevgi romantikliyinə qapılmağınız məsləhətdir.

BALIQLAR - Göy qübbəsi ovqatınızın yüksələcəyinə işarə edir. Mənəvi rahatlığa qovuşmaq üçün imkanlarınız var. Buna baxmayaraq, təkbaşına fəaliyyət göstərməkdən çəkinin. Qazanc barədə düşünün.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Oyuncaq oğurlayan yaşlı qadın həbs edildi

Polis mağazalardan minə yaxın oyuncaq oğurlayan 72 yaşlı parisli qadını həbs edib. Bu barədə BBC News xəbər verir. Qadını aşkarlamaq asan olmayıb. Belə ki, o, oğurladığı oyuncaqları internet vasitəsilə satmağa başlayanda bu, oğurluq etdiyi mağazalardan birinin meneceri tərəfindən aşkar edilib.

Təqaüdcünün evində aparılan axtarış zamanı əsasən qablaşdırılmış şəkildə minə yaxın oyuncaq tapılıb. Onların hansı mağazalardan və nə zaman oğurladığı da daha sonra üzə çıxıb. Polis eyni zamanda qadının evində 40 min avro məbləğində nağd pul tapıb. Qadın oğurluqları boynuna alıb və bildirib ki, bu oğurluğu ancaq bekarlıqdan edib. Heç bir işi olmadığı üçün özünə eyləncə axtaran qadın son nəticədə bunu vermiş çevirib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN